Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрин 21-һээ гарана | № 41 (13665) | 1972 оной февралиин 18, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ОЛОНДО СОНОСХОХО, ҮРЭ ДҮН САСУУЛХА...

...ИМЭ ҮГЭНҮҮДЭЭР Владимир Ильич Ленин социалис мүрысөөнэй ёһо гурим тодорхойлһон байна. Социалис болон ...нис байгуулалтын алишье шатада ажалшадай дунда со... мүрысөө эмхидхэхэдээ, манай парти мүрысөөнэй ленин... ёһо гурим хүтэлбэри болгон баримталжа, тэдэнэй эдэбхи ...эл бадаруулан хүгжөөжэ, ажалай шэнэ амжалтада элсүүл... юм.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжал...гаар бэелүүлхын түлөө москвагайхидай, ленинградайхидай ...маэр дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн нинтэ ...ой эршэ хүсые улам хүсэтэй болгобо. Шэнэ табан жэлэй ...ушын жэлэй түсэб, даабари амжалтатайгаар бэелүүлэгдэв. Мүрысөөнэй дүлэн соогуур партийна организацинууд ажал...най холбоо барнсаагаа улам бэхижүүлээ. Хүдэлмэришэд, ...лшгуудай эдэбхи үүсхэл хүгжөөн бадаруулха, үйлэдбэри ...лгэдэ тэдэнние үргэнөөр хабаадуулха талаар коммунист...най шадабаринь дээшэлээ.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриин онол арга нарижуулан һайжа...рада «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхид... тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол тон ехэ ...э дүүргэһэн байна бшуу. Энэ тогтоол бэелүүлэн промыш... предприяти, колхоз болон совхозуудай партийна органи...нууд ажалшадай дунда социалис мүрысөө улам үргэнөөр, ...айгөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэнние зүбөөр хүтэлбэрилхэ талаар ...ла хэмжээнүүдые хараалан бэелүүлжэ байна. Мүрысөөнэй ...маягынь, онол аргань баяжана.

Улаан-Үдын авиационно, прибор бүтээлгын, локомотив-ва...нбарилгын заводуудта, мяха-консервын комбинадта, ...угаадаг ба нарин сэмбын фабрикануудта табан жэлэй ...ой 4,5 жэлдэ, ажалай найман часай даабари долоон часта ...эхын түлөө хүдэлөөн үргэн далайсатай болонхой. «Ажа...үндэр бүтээсэтэ бригада», «Продукциин эрхим шанарай ...ада» болон бусад хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө ...рысөөн үргэдэнэ.

Республикын колхоз болон совхозуудаар хүдөө ажахын урга...ардай үндэр баян ургаса абахын, нинтын малай ашаг шэ...шэлүүлхын түлөө, «Эрхим малшан», «Эрхим механиза...тэхэ мэтэ нэрэ зэргэтэй болохын түлөө социалис мүры...ан хэзээ хэзээнэйхиһээ олон хүнүүд хабаадалсана. Үбэлэй ...н ехэ мяха, һү абахын түлөө мүрысөөндэ эхи табиһан За...най, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай малшадай, табан жэлэй ...ахи жэлэй хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угта...үндэр ургасын түлөө тэмсэл эхилһэн Зэдын аймагай меха...торнуудай үнэтэ үүсхэл республикын нютаг булангуудта ...үнаар дэмжэгдэнхэй.

...үүлэй үедэ боложо үнгэрһэн республикын механизаторнуу... малшадай, промышленностиин хүдэлмэришэдэй зүблөөндэ ...дагшад табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ шиидхэхэ зорилго... тодорхойлоод, социалис уялгануудые абаһан, ССР Сою...50 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө со... мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе гэһэн уряатайгаар рес...нышгаа ажалшадта хандаһан байна. Мүнөө коллектив бү... хүдэлмэришэн ба колхозник бүхэн тодорхой уялгануудые ..., энэ мүрысөөндэ оролсобо.

Зорилго тодорхойлогдонхой, уялганууд абтанхай. Эгээл ...нэ партийна организацинуудай эмхидхэлэй хүдэлмэри ... гээшэ. Ажалшадай өөһэдынь зохёон байгуулха хэрэг ... социалис мүрысөөнэй демократическа үндэһэ һуури ...тэхые, мүрысөө эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ёһо ...ээр, албан хойрогоор хандаха ушарые эрид шууд усадха... мүрысөөнэй асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ажалша коллек...дэй үүргые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, мүрысөө эм...хэ талаар ленинскэ ёһо гурим олондо соносхохо, үрэ дүн ...уулха, дүй дүршэл бодото һайнаар хэрэглэхыень партийна, ...тскэ, профсоюзай, комсомолой ба ажахын органуудые ...СС-эй ЦК уялгална гээд, «Социалис мүрысөө саашадаа ...һайнаар эмхидхэхэ тухай» партиин ЦК-гай тогтоол соо ...тэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гай заабари бэелүүлэн, республикын олон пар... организацинууд баян дүй дүршэлтэй боложо байна.

Мүрысөөнэй ябаса тухай олондо соносхолгые хараад үзэе. ...дүн харуулдаг тусхай хуудаһанууд ба самбарнууд, һара ... гаргагдадаг бюллетеньнүүд, стендүүд ба плакадууд, ...торнууд болон политинформаторнуудай үнгэргэдэг хөө...өө ба элидхэлнүүд, арбан хоног болон һарын дүнгөөр зар...даг үйлэдбэриин зүблөөнүүд, нютагай радиогоор хэгдэдэг ...уулганууд — эдэ бүхы арга хэрэгсэлнүүд олохон ажахы... болон предприятинуудта хүсэдөөр хэрэглэгдэдэг боложо .... Тиигэжэ ажалша зондо абаһан уялгануудаа ямараар ...лэжэ байһан тухайдань саг доронь дуулгажа, мэдээсэжэ ...т болоо. Улаан-Үдын прибор бүтээлгын, «Электромашина» ...удай, «Байкал» гэжэ һуралсалай-туршалгын ажахын, ...ын аймагай «Комсомольский» совхозой партийна органи...уд энэ хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулжа, зүбөөр эм...эн байха юм.

Мүрысөөндэ илагшадые материальна болон моральна та... урмашуулха гурим шэнээр зохёогдожо, тэрээнтэй ажал...танилсанхай. Түрүүшүүлдэ шан болон үнэтэ бэлэгүүдые, ...ын болон грамотануудые барюулга, баясхалан соносхолго ...ололой оршон байдалда үнгэргэгдэжэ хүн зоной урма ...л хүдэлгэнэ, түрүүшүүлэй жэшээгээр ажаллаха, тэдэнэй ...ондэ хүрэхэ дура зориг олоной зүрхэндэ түрүүлнэ.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэл ... абуулхада, партийна организацинууд уялга абалга ба тэ... бэелүүлгэ гээшэ тон харюусалгатай хэрэг юм гэжэ хүн ...дэ ойлгуулхые хүсэнэ. Хэлэһэндээ хүрэхын тулада хүн ...э, бага, ехэшье коллективтэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, бү...сэ шадалаа элсүүлэн ажаллаха эрилтэ табигдана гэжэ саг ...э һануулжа байдаг.

Социалис мүрысөөнэй дүн саг болзортонь согсолжо, олондо ...хожо байха гээшэ тон ехэ хүмүүжүүлхы үүргэтэй. Мүры...эн түрүү зэргэдэ хэн ябанаб гэхэдэ, ажал хүдэлмэрндөө ... онол арга хэрэглэгшэд, шэнэ юумэ үүсхэгшэд, эдэбхи...рлан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод, коммунис ... ударнигууд — нэгэ үгөөр хэлэбэл, ажал хүдэлмэридөө ...нис ёһоор хандадаг хүнүүд. Ажалдаа коммунис ёһоор хан... гээшэмнай мүнөө үе сагай эрилтэ ха юм.

...имэһээ мүрысөөнэй дүн олондо саг болзортонь соносхо... түрүүшүүлэй жэшээ дээрэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ, тэдэ...үй дүршэл олоной шадабари болгохо гээшэ партийна ор...ацинуудай политическэ хүдэлмэриин шухала зорилгонуу...гээн болоно.

...һэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэл ябажа байна. КПСС-эй ...ральна Комитедэй ноябриин (1971 оной) Пленумэй, СССР-...рховно Соведэй III сессиин шиидхэбэринүүдээр зоригжо... Республикын ажалшад шэнэ табан жэлэй түсэб болзорһоонь ... дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хүсэ шадалаа ...эн, эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай В. И. Ленинэй ёһо ... бодото дээрэнь бэелүүлэн, ажалшадай дунда дэлгэрһэн ... бүри үргэн дэлисэтэй, бүри ехэ хүсэтэй болгохо зо... партийна организацинуудай үмэнэ табигдана.

ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ ЭРШЭ ШАНАР ДЭЛИСЭ

Долгор Эрдынеевна Дашинимаева Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга үйлэдбэриин ажахын хоёрдохи һаалиин фермэдэ 13 жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ. Энэ хугасаа соо Долгор Эрдынеевна хододоо ажахынгаа түрүү һаалишадай зэргэдэ ябаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ үнеэн бүриһөө 3018 килограмм һү һааһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Д. Э. Дашинимаева.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

НЭГЭШЬЕ ТҮЛ ГАРЗАГҮЙ

Саһан оройтой Саяан уулын хормойдо түбхинэһэн «Восточные Саяны» колхозой Хуурай Һубагай фермэдэ 1000 гаран хонид үбэлжэжэ байнхай.

Январиин эхеэр эндэ хонидынь түлэг хурьгалжа захалаа һэн. Фермэдэ 530 эхэ хонид хурьгалха юм. Мүнөө февралиин 15-най мэдээгээр, бүхыдөө 300 гаран хурьгад абтаад, нэгэшье толгой гарза хоролтогүйгөөр томо болгогдожо байнхай. Ажалаа һайн мэдэхэ, эдэбхитэй бэрхэ хонишод С. Б. Танханов, Ш. Д. Молонов, И. Б. Дуринов, А. Ж. Базарова гэгшэд эндэ хүдэлнэ.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 92 хурьга абажа түлжүүлээ һэмди. Харин байгша ондо зууһаа 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха аабзабди гэжэ һанагдана,—гээд хонишод хэлэнэ.

Тэды шэнээн хурьга абаха аргатай. Хонидойнь байра дулаан, үбһэ тэжээл яһала ехэ. Мүнөө эхэ хонин бүхэндэ үдэрэй 800 грамм үбһэн, 300 грамм обёос эдюулэгдэнэ, тэрэнэй хажуугаар зун бэлэдхэһэн набша намаа, нарһанай шэлбүүһэ үгэлсэнэ. Нарай түлые нарин һайнаар харууһалха, элдэб үбшэнһөө һэргылжэ, эм домоор тариха, витамин эдюулхэ талаар ветфельдшер Д. Ж. Истаев хонишод, хурьгашадта ехэ туһа хүргэнэ, шухала заабари үгэнэ.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

ЖЭШЭЭТЭ АЖАЛААРАА ШАЛГАРНА

Колхозойнгоо гол һалбари болохо хони үсхэбэрилгын ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ Карнил Антонович Манжиханов горитой оролдолго гаргаһан юм. Тэрэ хонин ажалда оройдоо дүрбэн жэлэй туршада ажаллабашье, дүй дүршэлөөр яһала баяжаһан, ажалайнгаа гол һудалые онобшолон баридаг болонхой гэхэдэ алдуугүй. Үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 98 хурьга түлжүүлжэ, тус бүриень 21 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагаа һэн. Тиигэжэ тэрэ ажахынгаа хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн ба оронойнгоо хото городуудаар аяншалха түлөөһэгүй путевкоор шагнагдаһан байна.

Карнил Антонович холын аяншалгаһаа бусажа ерэн сасуу, үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ ороо һэн. Тэрэ 521 зуһаг хонидые тушаажа абаад, үнэн шударгыгаар ажаллажа, мүнөө 407 хурьга түлжүүлжэ байнхай.

Һаяын мэдээгээр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отарануудта бүхыдөө 2800 хурьган абтаад һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Тэдэнэй дунда Карнил Антоновичой бүлэ түрүү һуури эзэлһэн заидаа. Тэдэнэр табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 90-һээ доошо бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялга абанхай, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха түсэбтэй юм.

— Гэр бүлөөрөө хүдэлхэдэ ехэ амар даа. Ажалшни һанаһан соош бүтэхэ. Нигээд лэ үшөө 114 хурьга нэмэжэ абаа һаамнай, 100-һаа 100 болохо,—гээд Манжиханов баяртайгаар мэдүүлнэ.

Нээрээшье, үбэлэй шанга хүйтэндэ түл абажа тэнжээхэ гээшэ тиимэшье хялбар хэрэг бэшэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Карнил Антоновичой бүлэ аймаг соогоо түрүүшын «зуутанай» тоодо ороһон XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Николай Юмчиновтэй мүрысэжэ, ажахынгаа бүхы хонишодто ажалай эрхим жэшээ харуулан, ажаллажа байнхай.

Ц. НАЙДАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Захааминай аймаг.

ШИИДХЭХЫ ҮЕДӨӨ ОРОО

ХЯАГТА. Аймагай газетын корреспондент А. Сурмач иигэжэ дамжуулна: Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлжэ, хонишон нэрэеэ алдаршуулһан Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Иван Степанович Игумновай даадаг Шара голой отарада бүхыдөө 536 хурьган абтажа, хараалагдаһан даабаринь дүүрэхэ дүтэлөө.

Дүй дүршэлтэй энэ нүхэрэй отарада ажалладаг хурьгашад Валентина Аносова, Августа Ефимова, Клавдия Игумнова, Анастасья Баталова гэгшэд даалгагдаһан хүдэлмэреэ оролдосотойгоор бэелүүлжэ, хонин бүриһөө хурьга абахаар хараалһан уялгаяа сүм дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байнхай.

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

ХОНИШОДОЙ ҮГЭДЭ НАЙДАМААР

— Хониднай хурьгалжа эхилбэ. Хонишодой эгээл халуун хаһа саг орожо ерэбэл даа,—гэжэ Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Галина Будаевна Арамхеева бидэнэртэ хөөрэнэ.

Энэ колхозой хонишод хурьгадаа гээлтэ хоролтогүйгөөр абажа, тобир һайнаар түлжүүлхын тула хэр бэлэдхэлтэй хаб? Энэ асуудалда харюу үгэхын тула бидэнэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хэдэн отарануудаар ябаһан байнабди. Нэн түрүүн Галина Арамхеевагай отарада хүрэжэ ерэгдэбэ. Үдын тэн боложо байба. Үбэлэй наран һулахан элшэ туяагаа нимгэхэн саһаар хушагдаһан тала дайдаар сасарган, хүнэй нюдэ һаргаана. Хагдарһан ногооной абар табар узуур саһан дороһоо бултайн харагдаха юм. Энэ нютагта хэзээ хэзээнэйхиһээ саһан багаар орожо, хонишодой талаан болоо гэхэдэ алдуу болохогүй. Саһанай бага дээрэһээ хонид бэлшээридэ гаргагдана.

Тус колхозой сабшалан үнгэрһэн зун уһанда абтажа, үбһэ тэжээл мүртэйгөөр абтаагүй. Тиигэжэ хонин бүридэ оройдоол 60-аад килограмм үбһэн хүртэһэн байна. Гэбэшье колхозой механизаторнууд зеленко ехээр хуряагаа. Отара бүхэндэ һолоомо, зеленко асарагдана.

— Тэрэнэй хажуугаар үшөө хонин бүридэмнай 300-гаад грамм талханай зүйл үгтэнэ. Хониднай тамир шадалаар гэмгүй. Хурьгадаа гээлтэ хороолтогүйгөөр абаха аабзабди,—гэжэ ахалагша хонишон Галина Арамхеева хөөрэнэ.

Тэрээнтэй хамта хашаа соогуурнь ябажа гараабди. Хурьга абаха хашаа соохи клеткэнүүд яһала заһабарилагдаһан, шэнэ пеэшэн баригдаһан байха юм.

— Үглөөдэртөө ханаяа сагаадахабди. Тиигээд пеэшэеэ түлижэ эхилхэмнай. Түлеэн яһала хүрэхөөр асарагдаа,—гээд тус отарын хонишон Нуржима Гармаева хөөрэнэ.

Энэ отарын хонишод үнгэрһэн жэл 100 хонин бүриһөө 86 хурьга абажа, хонин бүриһөө 2 килограмм 800 грамм нооһо хайшалаа. Энэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 90 хурьга түлжүүлхэ социалис уялга абаһан байха юм. Энэ хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула эдэнэр оролдожол хүдэлхэ болоно.

Гэбэшье эндэ нэгэ багахан дутагдал бии. Эдэнэр колхозой түбһөө холо байдаг. Тиимэһээ хилээмэ, сай, саахараа худалдан абахаяа хэдэн модоной зайда оршодог отделениин түб морёор ошоно.

— Отделениин түб ерэн гэхэдэш заримдаа хилээмэн дууһашаһан байха. Сагаан хилээмэнэй зүйл оройдоошье харадаггүйбди. Нигээд хурьгадай олоор гаража эхилхэдэ тиишэ ошохо сүлөө забшье олдохогүй,—гэжэ Галина Арамхеева голхоронгёор хэлэнэ.

Урдань Барханай сельпогой автолавка холын отарануудаар ябадаг һэн. Тэрэнь бүри халуун намарһаа хүдэлхэеэ болиһон.

— Эбдэрээ гэжэ һураг суу гараа һэн. Теэд ямар удаан заһабарида байдаг юм. Угайдхадаа хурьгадай гараха үедэ хонишодые хангажа байгаа һаань, һайн бэлэй,—гэжэ энэ отарынхид хэлсэжэ байгаа һэн.

Удаань ахалагша хонишон Цыпилма Олмоевна Очировагай отарада ерэгдэбэ. Баргажан голой эрьедэ баригдаһан шэб шэнэхэн байрада үнгэрһэн намар тэдэнэр түбхинэн оробон байна. Дүшөөд наһанай, дунда зэргын бэетэй эхэнэр хонидтоо эдихэ юумэ гаргажа байба.

— 590 хонитойбди. Тэрэнэйнгээ 500-һаань хурьга абахабди,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Шэнэ проектээр баригдаһан үргэн сонхонуудтай хашаа соо ороходо һаруулхан.

— Эндэмнай һаядаа зайн гал оруулагдахань. Хурьгадай гаратар энэ хүдэлмэреэ дүүргээ һаань, һайн байгаа бэлэй,—гэжэ тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Хорёод жэл хонин ажалда хүдэлжэ, яһала дүй дүршэлтэй болоһон тула Цыпилма Очирова хонидоо саг болзор соонь эдеэлүүлнэ, уһална, бэлшээридэ гаргана. Тиимэһээл адуулжа байһан хонидынь тобир тарганууд. Тэрээнтэй суг хүдэлдэг Эржэмаа Бадмаева хонидоо бэлшээридэ гаргаһан байшаба.

— Һаяар үшөө хоёр хүн ерэхэ ёһотой. Колхозоймнай партийна организациин секретарь Василий Санжиевич Бадмаев хурьгашадые эльгээхэбди гээ һэн,—гэжэ Цыпилма Очирова хэлэнэ.

Тус колхозой арбаад хонишод һаяшаг Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишодто айлшалжа, тэдэнэй ажал хүдэлмэритэйнь һайса танилсажа ерээ. Цыпилма Очирова тэдэнээр ябалсаһан байха юм.

— Зэдын хонишод зундаа хонидоо һайнаар бэлшээжэ таргалуулна. Эгээл һайн юумэнь гэхэдэ, хурьгадаа кошара соогоо абана. Хурьгадта һолоомон дэбдихэр хэнэгүй. Клеткэнүүд соо шала табигданагүй. Хурьгадые эдеэлүүлхэдэ ехэл амар байна даа. Бидэ мүнөө жэл тиимэ аргаар хурьгадаа абахамнай,—гэжэ Цыпилма Очирова хэлэнэ.

Һайн юумэ дэмжэхэһээ һайхан юумэ хаана байдаг гээшэб? Зэдынхидэй аргаар хурьга абаһан ахалагша хонишон Цыпилма Олмоевна Очирова хурьгадаа гээлтэгүйгөөр, тобир һайнаар түлжүүлхэ аабза гээд дотороо сэдьхэн ябаа һэмди.

Ахалагша хонишон Бальжима Раднаевагай отарынхид хурьга абалгада яһала бэлэдхэл хэһэн байна. Ажаллаха хүнүүдээр хүсэд. Үбһэ, зеленко, һолоомон хорёо соонь шэрэгдэһэн.

— 100 эхэ хонин бүриһөө адагынь 86 хурьга абаха уялгатайбди. Тэрэнээ хүсэлдүүлхэ аабзабди. Намтай суг нилээд дүршэлтэй хонишод хүдэлнэ,—гэжэ Бальжима Раднаева хэлэжэ байгаа һэн.

Хурьга абахань хүнэй һанаагаар болоодхидог бэшэ. Олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг. Теэд өөрынгөө шадал мэргэжэлдэ найдаһан хүн хододоо ямаршье бэрхэшээлнүүдые диилэжэ гараһан, хэлэһэндээ хүрэһэн лэ байдаг шуу. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи отделениин хонишод бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор гаталжа, олон хурьга абажа, гээлтэ хороолтогүйгөөр түлжүүлхэ аабза.

А. ЗАНАЕВ,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.
Г. БАДМАЕВ,
Хурамхаанай аймагай арадай хиналтын таһагай гэшүүн.
К. ЖАМЬЯНОВ,
манай корр.

ХЭЛСЭЭНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

...ахи Араб социалис ёһо...жэлтэ гэжэ партиин ... нютагай хүтэлбэриин ...льна секретариин ор..., Ирагай Республикын ...ционно командованиин ...эй түрүүлэгшын орлогшо ... Хусейн түрүүтэй Ира... Республикын партийно...тельственна делегацитай ... хэлсээнүүд февра... 16-да Кремль соо дүүрэ... хэлсээнүүдтэ:

...т талаһаа — КПСС-эй ... Политбюрогой гэшүүн, ...эй Министрнүүдэй Сове...түрүүлэгшэ А. Н. Косы..., КПСС-эй ЦК-гай секре... Б. Н. Пономарёв, КПСС-... ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй ...рнүүдэй Соведэй тү...гшын орлогшо В. Н. Но..., КПСС-эй ЦК-гай гэ..., СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад хабаадаа.

Ирагай талаһаа — БААС партиин нютагай хүтэл...ии гэшүүн, Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, гадаадын хэрэгүүдэй министр Муртада Саид Абдель Баки, БААС партиин нютагай хүтэлбэриин гэшүүн, Революционно командованиин Соведэй юрэнхы асуудалнуудые даадаг бюрогой гэшүүн Мохаммед Фадыль, делегациин бусад гэшүүд хабаадаба.

Хани, халуун оршон байдалда үнгэрһэн хэлсээнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн олон асуудалнуудаар һанал бодолойнгоо адли байһые лаблаа. Хэлсээнүүдэй дүнгүүдээр хамтын коммюнике тунхаглаха гэжэ хэлсэгдэбэ.

ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭЭ

Хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха ба һүнэй промышленностиин предприятинуудтахи үйлэдбэриин барилгануудые ашаглалгада оруулалгын хэрэг түргэдхэхэ зорилгоор Ленинградай, Новгородой, Донецкэ ба Витебскэ областьнуудай барилгын эмхинүүд болон предприятинуудай гаргаһан, КПСС-эй ЦК-гай һайшааһан үүсхэл Москвагай барилгашадай дунда үргэнөөр дэмжэгдээ. Главмосстройн, Минмонтажспецстройн, ниислэл хотын хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха ба һүнэй промышленностиин предприятинуудай февралиин 15-дэ болоһон эдэбхитэдэй суглаан хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха ба һүнэй промышленностиин предприятнуудтахи үйлэдбэриин барилгануудые ашаглалгада оруулха табан жэлэй түсэб ба 1972 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ социалис уялга батлан абаба.

СССР-эй 50 жэлэй ойе эрхимээр угтаха бэлэдхэл хэжэ байгаа Главмосстройн, Минмонтажспецстройн, ниислэл хотын хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха ба һүнэй промышленностиин предприятинууд болон эмхинүүдэй коллективүүд арад зоной хэрэглэлэй эд товарнуудые бүтээн гаргагша һалбаринуудай юһэдэхи табан жэлэй барилга-хабсаргалгын хүдэлмэриин түсэбые — 1975 оной ноябриин 7 хүрэтэр, 1972 оной түсэбые — декабриин 25 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаа. Эдэ һалбаринуудай предприятинуудта 40 мянган гаран дүрбэлжэн метр үйлэдбэриин талмайе болзорһоонь урид ашаглалгада оруулха гэжэ шиидхэгдээ.

Абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, арадай хэрэглэлэй эд товарнуудые бүри ехээр бүтээн гаргаха, улад зоной байдал улам һайжаруулхын тула КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хубитаяа ехээр оруулха хэрэгтэ барилгашад хамаг хүсэеэ, шадабари болон дүй дүршэлөө элсүүлэн хүдэлмэрилхэ байха гэжэ эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-е найдуулба.

Москвада экономическа хуралдаан болобо

«Европын экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбооной асуудалнуудые» зүбшэлхэ уласхоорондын хуралдаан Москвада болоо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ хори гаран ороной түлөөлэгшэд хабаадаба.

Академигууд Т. С. Хачатуров, Е. К. Фёдоров, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Д. М. Гвишиане гэгшэд элидхэлнүүдые хээ. Научно-техническэ харилсаан экономическа холбооһоо гадна, мүн социально-политическэ ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор харилсан оршохо бата бэхи үндэһэ һуури байгуулна, гэжэ элидхэлшэд тусхайлан тэмдэглэбэ. Тиимэл ушарһаа Европын оронуудай олониитэ ниитэ Европын зүблөө үнгэргэлгые аюулгүй байдал хамтын хүсөөр хангаха гэжэ найдахаһаа гадна, харилсаа холбоон нилээд үргэдхэгдэхэ гэһэн этигэлтэеэ холбоно.

(ТАСС).

Бангладешэй олониитын уряалаар

Хани барисаанай ба гадаадын оронуудтай соёлой харилсаа холбооной Узбегтэхи бүлгэмэй президиумэй түрүүлэгшэ, түүхын эрдэмэй доктор Х. Шукурова түрүүтэй совет олониитын делегаци Дакка ошохоёо февралиин 16-да Москваһаа ниидээ. Хани барисаанай совет бүлгэмүүдэй холбооной харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, мэргэжэлтэд делегациин бүридэлдэ оронхой.

Совет олониитын түлөөлэгшэд хоёр неделиин турша соо Бангладешэй ба СССР-эй арадуудай хоорондын хани барисаанай бүлгэмэй айлшад болохо байна.

(ТАСС).

ВУЗ-үүд хоорондын конференци

МОСКВА. (ТАСС). «Хүгжэжэ байгаа оронуудтахи гүрэнэй дүүргэдэг экономическа үүргэ» гэһэн асуудалтай, вузнууд хоорондын бүхэсоюзна теоретическэ конференци МГУ-гай дэргэдэ зарлагдаа. Энээндэ МГУ-гай, тэрэшэлэн Москвагай ба бусад хэдэн городуудай дээдэ һургуулинуудай, эрдэм шэнжэлгын институдуудай мэдээжэ эрдэмтэд болон мэргэжэлтэд хабаадаба. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй ба Польшын эрдэмтэд ерэһэн байна.

ХАМТЫН МЭДЭЭСЭЛ

САНТЬЯГО. (ТАСС). Худалдаа наймаанай, промышленностиин, эрдэм болон техникын талаар хоёр ороной хоорондын харилсаа холбоое 1972—1975 онуудта улам үргэдхэхэ тухай Совет-Чилиин хамтын коммюникедэ гар табигдаа.

Политическэ һуралсал ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ ХЭРЭГТЭЙ

КПСС-эй XXIV съезд коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалда ехэ анхарал хандуулһан байна. Ажалшадые, нэн түрүүн коммунистнуудые, научна үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ гээшэ партиина организацинуудай оролдохо тон шухала зорилго мүн.

«Коммунистнуудай үзэл сурталай талаар хатуужалга манай партиин зэргэнүүдэй дайшалхы арга шадалые дээшэлүүлхэ нэгэ таһаршагүй арга нүхэсэл болоно»,—гэжэ партиин XXIV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо нүхэр Л. И. Брежнев хэлэһэн юм.

Бэшүүрэй аймагай партийна организацида, жэшээлхэдэ, партийна, һуралсалай тодорхой системэ бии болгогдоһон гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Партиин политика ба түүхые, марксистско-ленинскэ теори шудалха талаар партиин XXIV съездын эрилтэнүүдтэй тааралдуулан, коммунистнуудай бэлэдхэл ба аша туһые хараадаа абадаг байна. Тиихэтэйгээ хамта КПСС-эй Центральна Комитедэй гаргаһан «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» тогтоолые үндэһэлэн, экономическа һуралсал аймаг соогоо һайжаруулха талаар хэмжээнүүдые абажа байнхай.

Эхин шатын политическэ 15 һургуули, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 46 һургуули, түүхын шэглэлтэй теоретическэ 16 семинар, партийна, ажахын эдэбхитэдэй һургуули Бэшүүрэй аймаг дотор тоологдоно.

КПСС-эй райком болон партийна эхин организацинууд партийна болон комсомолой гэгээрэлые бүридхэхэһөө урид пропагандистнуудые шэлэн табиха хэрэгтэ нилээд ехэ анхарал хандуулаа бэлэй. Жэшээлхэдэ, 77 пропагандистын 63-ниинь дээдэ һургуули дүүргэһэн, тэрэшэлэн 5 жэлһээ доошо бэшээр пропагандистаар ажаллаһан хүнүүд бүхы пропагандистнуудай 56 процент болоно. Тиихэдэ 16 хүн нэгэдэхи жэлээ пропагандистаар ажаллажа байна. Политическэ һуралсалда ябагшадай тоо жэл бүри нэмэнэ. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ 1458 хүн һуралсалда хабаадуулагдаһан байбал, мүнөө жэл 1570 хүн тоологдоно.

Кружогууд, политическэ һургуулинууд, теоретическэ семинарай шагнагшад марксистско-ленинскэ теорёор, КПСС-эй XXIV съездын материалнуудаар ехэтэ һонирхоно, гүнзэгыгөөр шудална гэжэ зарим политическэ һургуулиин ажал хүдэлмэрине шалгажа, хаража үзэхэдэ тобшолол хэхээр байна. «Победа», XXI партсъездын нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудта, оёдолой фабрикада, райпотребсоюзда хэшээлнүүд методическа үндэр хэмжээндэ үнгэрнэ. Пропагандистнууд Н. Д. Коробенкова (райпотребсоюз), Ц-Д. Н. Лхасаранов («Дружба колхозой хоёрдохи отделени), И. М. Юсупов (Хёлгын леспромхоз) болон бусад энэ шухала партийна даалгабаридаа харюусалгатайгаар хандана. Тэдэнэр һуралсалай материалаа һайнаар мэдэхэ, тэрэнээ шагнагша бүхэнэй ойлгохоор тайлбарилжа үгэхэ гээшые шухалын шухала хэрэг гэжэ тоолодог. Бэшүүрэй оёдолой фабрикын партийна организацида, жэшээлхэдэ, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалдаг һургуулиин (социализмын политэкономи) шагнагшад түрүүшын хэшээлһээ эхилжэ манай ороной экономико хүгжөөхэ асуудалаар партиин XXIV съездын материалнуудые шудалаа һэн. Пропагандист А. М. Алексеева (найман жэлэй һургуулиин директор) ажалшадай, оёдолой фабрикын, «Рассвет» гэжэ хүршэ колхозой коллективүүдэй урда табигдаһан зорилгонууд тухай ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгөө. Хэшээл үнгэргэхэдөө нэмэлтэ литература, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые шадамараар хэрэглээ, диафильм харуулаа. Тус хэшээл теоретическэ, методическа үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэрөө. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалдаг һургуулиин пропагандист Ц-Д. Лхасаранов, «Дружба» колхозой хоёрдохи отделенидэ «Капитализмһаа социализмда дамжан орохо үеын гол удха» гэһэн темэ шудалхадаа хөөрэлдөө хэжэ, шагнагшадта энэ асуудалые һайнаар ойлгуулаа. Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал һайжаруулха тухай асуудалнууд КПСС-эй райкомой бюро, пропаганда ба агитациин таһагай заседанинууд дээрэ хаража үзэгдөө. «Дружба», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой болон бусадшье партийна организацинуудай тоосоон эндэ шагнагдаа. Политическэ һуралсалые шалгаха пропагандистнуудта туһалха зорилготойгоор райкомой хүдэлмэрилэгшэд ажахынуудта ошодог. Пропагандын таһагай түсэбэй ёһоор, пропагандистнарай семинарнууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэдэг. Партиин райкомой дэргэдэ 11 хүнһөө бүридэһэн методическа совет эмхидхэгдэнхэй (Соведэй түрүүлэгшэ А. В. Каурова—аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо). Методическа совет нэмэл хэшээл үнгэргэдэг, зарим хэшээлые зүбшэн хэлсэдэг, түрүү дүй дүршэлые тараадаг.

Гэхэтэй хамта, тус аймагай политическэ һуралсалда дутагдалнууд дайралдана. Холын фермэ, гүүртэнүүдтэ байдаг малшад-коммунистнуудые политическэ һуралсалда хабаадуулхань бэлэн бэшэ. Мал ажалда хүдэлмэрилдэг 349 коммунистын 30 процент шахуунь политическэ һуралсалда хабаадана. Аймагай партийна организацида 1260 коммунист тоологдоно. Тэдэнэй 250-ниинь элдэб шалтагаанаар (үбшэн, үндэр наһан гэхэ мэтэ) политһуралсалһаа сүлөөлэгдэнхэй. Партийна организацинуудай зарим секретарьнар политическэ һуралсалай һургуулинуудай шагнагшадай бэлэдхэлые хараадаа абанагүй. Тэрээнһээ уламжалан, «Окино-Ключевский» совхозой, «Рассвет» колхозой парткомой шиидхэбэреэр хэшээлнүүд болюулагдаһан байна.

Бэшүүрэй, Бодонгуудай совхозуудай, «Рассвет» колхозой, уһалууриин системын управлениин коллективүүдтэ политическэ һуралсалай хэшээлнүүд муугаар үнгэрнэ. Ямаршье шалтаггүйгөөр хэшээлнүүд таһалдадаг, шагнагшад бэлэдхэлгүйгөөр ерэдэг. Пропагандист Г. М. Горобец (XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи бригада) түрүүшынгээ хэшээлые газетэ уншаад лэ эсэслээ. Зарим партийна организацинууд (Бэшүүрэй совхоз) шагнагшадта таарамжатай зохид эрхэ байдал хангананагүй. Хонхоло ба Амгаланта тосхонуудай түрүүшын хэшээлнүүд пропагандист Б-Ж. Бадмажаповай гэмээр таһалагдаа.

Аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтадые һургаха, коммунистнуудай экономическа һуралсал эмхидхэхэ талаар горитой дутагдалнууд бии. Комсомолшуудай һуралсал болон коммунис ажалай һургуулинуудай хэшээлнүүд дутагдалнуудтай. Жэшээлхэдэ, ажалладаг 1366 комсомолшуудһаа оройдоол 200 шахуунь һуралсалда хабаадана. Мүнөө дээрээ аймаг соо бүхыдөө коммунис ажалай 5 һургуули хүдэлнэ. Тэндэнь 106 шагнагша тоологдодог. Бүхыдөө хүдөө ажахын үйлэдбэридэ коммунис ажалай 7 коллектив бии.

«Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол һайнаар дүүргэгдэнэгүй. Хэрбээ партийна һуралсалай системэдэ 728 шагнагша экономическа һуралсалда хабаадуулагдаһан һаань, колхоз, совхозууд, промышленна предприятинуудта КПСС-эй экономическа политика тараан дэлгэрүүлхэ нэгэшье лектори нээгдээгүй.

Зарим партийна организацинуудай зүгһөө политическэ һуралсалда бага анхарал хандуулдаг дээрэһээ иимэ дутагдалнууд дайралдана. Коммунист ажалшан бүхэнэй политическэ һуралсалда ехэ анхарал хандуулха гэһэн гол шухала зорилго манай урда табятай байна бшуу.

А. БАИНОВ,
КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагшын орлогшо.

ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

Манай Хурамхаанай 3-дахи СМУ-гай барилгашад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ яһала оролдосотойгоор хүдэлжэ, хараалагдаһан түсэбөө амжалгатайгаар дүүргээ һэн. Жэл соогоо 1.650 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаряа 1.654 мянганда хүргэһэн байха юм. Хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 834 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд, сүүдхэдээ 43 тонно малай эдеэ хоол буйлуулха оньһожоруулагдамал байра баригдаа. Үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай дүнгөөр манай барилга-хабсаралгын управлениин барилгашад «Бурятцелинстрой» трест соогоо эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа бэлэй.

Хэнэйшье мэдэһээр, бидэнэр жэлһээ жэл бүри ехэ барилга хэнэбди. Байгша ондо бүришье ехэ барилга хэхэ зорилго бидэнэй урда табигданхай. 2000 дүрбэлжэн метр талмай байрын гэрнүүд, 1200 хониной орохо хоёр кошара, үхибүүдэй сад-ясли баригдахаар хараалагдана.

Иимэ ехэ даабари бодото дээрэнь бэелүүлхын тула манай барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэд хэзээ хэзээнэйхиһээ эршэмтэйгээр хүдэлхэ ушартай болоно бшуу. Бидэнэр Баргажанай болон Хурамхаанай аймагуудай хүдөө тосхонуудта барилга хэнэбди. Эндэхи ажахынууд эбэртэ бодо мал, хони олоор үдхэнэ. Жэлһээ жэл бүри тэдэнэйнгээ тооень олошоруулна. Тиимэһээл шэнэ фермэ, отарануудые, байрын гэрнүүдые бариха ушартай бологдоно. Хүдөө ажалшадайнгаа эрилтэ һайса хангахын тула бидэнэр гэр байрануудые һайн шанартайгаар, түргэнөөр бариха ушартай болонобди. Энэ харюусалгаа барилгашаднай мэдэдэг, ойлгодог гэжэ хэлэмээр.

Шэнэ онол арга үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэд. Тиигэжэ ехэнхи барилгашаднай даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ шадана.

Үнгэрһэн жэлдэ манай барилгашад түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда орожо хүдэлөө. Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилхэдээ, хүдэлмэришэднай тад ондоогоор ажалдаа хандадаг болоо. Түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхын тула хүдэлмэришэн бүхэн оролдолго шадабаряа гаргана. Жэшээлхэдэ, урдань хоёр бүлэ айлай орохо гэрэй дотор талын хүдэлмэри 4 һарын туршада үргэлжэлдэг һаа, мүнөө 2.5 һара соо энэ хүдэлмэри бүтээгдэнэ. Мүн барилгын материал ехээр арьбалагдана. Эрхимээр хүдэлжэ, һайн шанартай продукци бүтээн гаргаһанайнгаа түлөө барилгашаднай һара бүри мүнгэн шангаар урмашуулагдана, нэрэ солонь Хүндэлэлэй самбарта гаргагдана.

Е. И. Терентьев. В. Е. Бархатов гэгшэдэй даадаг модошо дархашуулай бригадын барилгашад дүй дүршэлөөр баян юм. Эдэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шададаг. Мүн лэ ажалай саг хүсэдөөр, ашаглаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг байна. Энэ бригадануудай хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам эбдэһэн ушар байдаггүй. Тиимэһээ эдэнэр түргэнөөр барилга хэжэ, саг болзор соонь ашаглалгада тушаажа шадана. Эдэ хоёр бригадануудай гэшүүд һара бүриингөө даабари 45—50 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ шададаг.

Ажалай түрүүшүүлые бидэ хододоо дэмжэдэг, ажал хэрэгтэнь туһалха гэжэ эрмэлзэдэг гээшэбди. Үдэр хоногой ошохо тума түрүүшүүлэй тоо олошоржо байна. Энэнь ехэл һайшаалтай даа. Теэд булта һайнаар хүдэлнэбди гэхын аргагүй. Ажал хүдэлмэридөө хойрогоор хандадаг, ажалай журам эбдэдэг хүдэлмэришэд бидэнэй дунда дайралдадаг. Жэшээлхэдэ, Д. Фоминой даадаг бригадын хүдэлмэришэд урдань хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг, олоной магтаалда хүртэдэг байһан. Харин тэдэниие үлүүсэ гаратар магтаһан байгаа хабди даа. Һүүлэй үедэ эндэ ажалдаа гарахагүй ушарнууд тохёолдодог болоһон. Барилгын материалаар хүсэд хангагдаһан аад, ажалаа нобшо удаагаар, муу шанартайгаар бүтээдэг бо
элирүүлэгдээ. Эдэ нүхэднай нэтэржэ
дэлмэри дээрээ архидаһан байшоо. Ту
барилгашадай дутуу дунда ябадал
хахын тула участок дээрэнь хамтын
байнабди. Хүдэлмэришэд тэдэниие
шүүмжэлһэн байна. Тиигэжэ булта
донгодолго соносхогдожо, жэлэй турш
шангаар урмашуулхагүй гэһэн шиид
гагдаа бэлэй. Д. Фоминой даадаг бригад
гашад нүхэдэйнгөө хэлэһэн үгэ ойл
тай. Һүүлэй үедэ яһала эмхитэйгэ
ороо.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, социал
үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ тон
табигдана. Тэрэгүйгөөр барилга түрг
саг болзор соонь ашаглалгада туша
байдаг. Энээн тухай хүдэлмэришэдт
гэжэ яһала оролдодог гээшэбди.

Түрүү ажалаараа хүдэлмэришэдые
даг ажалша бэрхэ басагад, хүбүүд б
саралгын управлени соомнай яһала
Елшинэй даадаг комплексно бригад
ришэд жэлэйнгээ даабари болзорһоонь
гэхэ гэһэн үүсхэл үнгэрһэн жэлэй
бэлэй. Тэрэниием барилгашаднай
дэмжээ. Барилгашаднай дүрбэдэхи
габшагай шангаар мүрысэн хүдэлһэнэй
лэ, жэлэйнгээ даабари болзорһоонь
гэжэ, хараалагдаһан барилгануудаа
гада тушаагаа.

Байгша он соошье амжалтатай һай
хэ аабзабди гээд найдагдана. Манай б
жэлэйнгээ даабари декабриин 25-д
түсэбһөө гадуур 250 дүрбэлжэн метр
байрын гэр бариха гэһэн социалис у
рилгашаднай өөрынгөө хүсэ шадал
лэ хадаа иимэ уялга абаа юм бэзэ. Тэ
то дээрэнь хүсэлдүүлхэ байһандань

В. П
«Бурятцелинстрой» трестын Хур
3-дахи СМУ-гай на

Людмила Нимаева Улаан-Үдын кооперативна те дүүргээд, Хориин аймагай ОРС-ын кафедэ повар дэлдэг юм. Мүнөө комсомол басаган Людмила Нимаева гай совхозой нэгэдэхи отделениин хонишон Дондок Жи вич Нимбуевай отарада ерэжэ, хурьга абалгын халуун мэриин үедэ хонишодто туһалжа байна. Отарын 530 олонхинь хурьгаланхай. Нарай хурьгад яһала һайнаа загүйгөөр тэнжээгдэжэ байна. Эндэ Людмила Нима хубита мүн лэ ехэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомол басаган Л. Нимаева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ ф

АЖАХЫ БҮХЭНДЭ— ҺАЙЖАРУУЛАГДАҺАН БЭЛШЭ

— Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ аймагаймнай малшад горитой амжалта туйлаһан байна. Энэ хугасаа соо мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, Эхэ орондоо тушаахаар хараалагдаһан түсэбүүд сүм бэелүүлэгдэжэ, һү һаалга, мяха абалга, нооһо хайшалалга урзанда жэлэйхиһээ хараа байса дээшэлээ. Энэ илалта гол түлэб юун дээрэһээ туйлагдааб гэхэдэ, сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье һаань, малшаднай али бүхы арга боломжоёо дүүрэнээр хэрэглэжэ, оролдосотойгоор ажаллаһан байна. Жэшээлбэл, урдахи жэлнүүдтэ үүсэлэгдэхээр тушаагдаһан үхэрнүүдэймнай тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 250—270 килограммһаа дээшэлдэггүй байһанаа мүнөө 290—310 килограммда хүрэдэг болоо. Тиихэдэ зарим ажахынууд — «Советская Россия», «Маяк», Ленинэй, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай үхэршэд шахажа таргалуулһан малаа 300—400 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаана. Энэ баримта дээрэһээ харахада, үбһэ тэжээлэй хэды дутамагшье һаа, бии байһанаа гамтайгаар гаргашалжа, ажалаа һайнаар эмхидхэһэнэйнь аша үрэ болоно.

Тэрэшэлэн энэ үнгэрһэн хугасаа соо гахай үсхэбэрилгэ мүн лэ горитой ехээр хүгжөө. Гол түлэб энэ һалбари эрхилдэг «Дружба» колхозой гахайшад гахайнуудаа хоёр дахин шахуу олошоруулжа, гүрэндэ гахайн тарган мяха ехээр тушаана. Гадна үнеэн бүриһөө һү һаалгашье яһала урагшатай гэжэ тэмдэглэлтэй. Эхэ орондоо һү һаажа тушааха түсэбөө 106 процентээр дүүргэһэн аймагаймнай ажахынуудай һаалишад
риһөө дунда зэргээр 3.
грамм һү абаа. Тиихэд
племхозой малшад энэ
үнеэн бүриһөө 4 мянга
лограмм һү һааһан
Саашадаа туйлаһан
улам батадхажа, һү, м
нооһо бүри ехээр аб
малшадаймнай урда а
зорилго табигданхай.
уялга, хараалагдаһан т
жалтатайгаар дүүргэхы
түрүүлэн гол баялиг бо
раа һайнаар үтэгжүүл
най, үбһэ ногооной, тэж
малнуудай баян ургас
абаха хэрэгтэ гол анха
дуулха байнабди.

Хоёрдохёор, хаа хаан
тэ, отарануудай газаа
лагдаһан бэлшээри
олон жэлэй ногоо ех
болонобди. Зүгөөр энэ
бэелүүлгэдэмнай Уһа
ба мелиорациин минист
рим тэды туһаламжа
за гэжэ найданабди.
мүнөө бидэ һайжаруула
шээритэй болохын тула
гааһанда дарагдаһан,
хида абтаһан газараа
һайжаруулха ехэ хүдэл
лагдаха болоно. Тии
ниие ажахынуудай
механизаторнууд хэжэ
сэгүй, тиимэ машина,
гүй юм. Хэрбээ нигэ
руулагдаһан бэлшээри
бардам хүрэхэ үбһэ т
һо таряа хуряажа аба
ажалаймнай ашаг шэм
шэлхэнь дамжаггүй.

П. ГОР
Улаан-Үдын аймгүй
хүдөө ажахын упр

Силос дараха түргэн арга

Т-38-М гэжэ маркын тракторта тодходог шэнэ дараса ехэтэй түхеэрэлгын ашаар арбан тонно силосэй ногоое нягтаруулан дарахын тулада мүнөө оройдоол нэгэхэн лэ час хэрэгтэй болонхой. Хүдөө ажахые оньһожоруулха ба электрижүүлхэ эрдэмшэнжэлэлгын Грузиин институдта энэ шэнэ агрегат зохёогдоо, Кутаисын автозаводто бүтээгдээ.

Силос даралгын технологиин нэгэ тон шухала хүдэлмэри болохо — нягтаруулан дараха хүдэлмэри ямараар эмхидхэдэг гээшэб? Ногоон дээгүүр трактор гэдэргэ руугаа ябадаг юм лэ даа. Энэнь ажал ехэтэйшье, үнэтэйшье болодог. Жэшээнь, хоёр-гурбан зуун тонно силос дарахын тулада гэнжэтэй, хүсэ ехэтэй трактор хэдэн үдэр соо хүдэлхэ баатай болодог.

Мүнөөхи шэнэ агрегат силос даралгые гурба-дүрбэ дахин түргэдхэдэг, силосэй нүхые дууһан хэрэглэхэ аргатай байдаг, ехэ горючи алмагдадаг юм.

(ТАСС-ай корр.).

Тбилиси.

БЭРХЭШЭЭЛҺЭЭ—ҺУРГААЛ

Урда табан жэлнүүдэй туршада манай ажахы аймаг дотороо түрүү зэргэдэ ябадаг, экономическа талааараа яһала тулгасатай гэжэ тоологдодог байһан юм. Тиимэшье һэн. Теэд һүүлэй жэлнүүдтэ ажахыгаа бирагүйгөөр эрхилжэ, адуу малайнгаа һүрэгэй бүридэлые муудуулһан, малаа жэжэрүүлээ һэмди. Тэрэ мүртөө залуу малаа зүбөөр, һайнаар түлжүүлжэ, томо болгожо, намар, үбэлэй һарануудта шахажа бирагданагүй. Эдэ бүгэдын эсэстэ нёдондо, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мяха үйлэдбэрилгөөрөө, гүрэндэ мяха худалдалгаараа тон шахардуу байдалда ороһон байнабди. Гүрэндэ мяха худалдаха түсэб дүүргэнгүй, 96 процентдэл хүргэгдөө.

Мяханай мал гээшэ манай эндэ эгээл ехэ олзо оруулдаг һалбаримнай хаям даа. Ажахынгаа гол һалбаряар түсэб, даабаринуудаа дүүргэхэгүй гээшэмнай тоншье бүтэшэгүй хэрэг байһаниинь мэдээжэ.

Мүнөө дээрээ адууһа малайнгаа һүрэгэй бүридэлые зүбөөр табижа, заһаруулжа хүсэд шадаагүйшье һаа, байгша ондо, мүн ерэхэ жэлнүүдтэ мяха абалгаар хараа түсэбүүдэе амжалтатайгаар дүүргэдэг болохын тулада шухала хэмжээнүүд абтажа байна. Үнгэрэгшэ жэлэй бэрхэшээлнүүд манда яһала һургаал болоо. Нэн түрүүндэ, урда урданайхиһаа түл һайнаар абтажа, үхэл гарза багатайгаар, һайнаар түлжүүлэгдээ. Жэл соо эбэртэ бодо малаймнай тоо 154 толгойгоор, тэрэ тоодо үнеэд 87 толгойгоор олошороһон байна. 100 үнеэн бүриһөө 76 тугал түлжүүлэгдээ. Мяханай шэглэлтэй олон гүүртэнүүдэй түрүү малшад бүри һайн амжалтануудые туйланхай. Ленинэй ордентэ үниинэй малшан Ж. У. Цыренов, мүн С. Ц. Базарова, Н. Х. Садаева, Р. Ш. Тубанова гэгшэд зуун үнеэн бүриһөө 91—95 тугал абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлбэ. Эдэ түрүү малшадай хүдэлмэриин дүршэл дээрэһээшье харахада, үнеэн бүриһөө тугал абажа болохо байна. Тиигэдэг болоо һаа, тугалнуудые нэмэжэ, зуугаадаарнь абадаг болохо бэлэйбди.

Мүнөө манай малшад болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, малаа үхэл гарзагүйгөөр, залуу малые тарган тобироор шэгнүүрыень нэмээн ондо оруулха, шэнэ түл олоор абаха гэһэн уряа доро социалис мүрысөөгөө дэлгэрүүлжэ байна. Совхозоймнай эбэртэ бодо малай 30-аад гүүртэ сооһоо 21-ниинь малаа нэгэшье толгой үхэлгүйгөөр үбэлжүүлжэ байна. Тиигэхэдээ тугаллаха эхэ малай харууһа, эдеэлүүлгэдэ онсо шухала анхарал хандуулагдана. Зуун эхэ мал бүхэнһөө 85-һаа үсөөн бэшэ тугал, 70-һаа үсөөн бэшэ унага абажа, мал болгохо социалис уялга баталагданхай. Энэ уялгаа дүүргэхэ байһандаа этигэнэ.

Шэнэ табан жэлэй, тэрэ тоодо 1972 онойнгоо социалис уялгануудые үндэр дүүгаар баталһан манай совхозой малшад, механизаторнууд урдынгаа алдуу дутуунуудһаа зүб тобшолол хэжэ, байгша ондо гээгдэлһээ гарахын түлөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Д. ЦЫДЕНЖАПОВ.
Захааминай аймагай Далахайн совхозой ветеринарна фельдшер.

ВОРОШИЛОВГРАДСКА ОБЛАСТЬ. Шэнэ жэлэй түрүүшын һара Краснодон городой горнягуудта ехэхэн бэлэг асараа. Юуб гэхэдэ, эндэ «Молодогвардейская» гэжэ шэнэ томо шахта ашаглалгада үгтэһэн байна. Энэ хадаа шэнэ, һайн оньһон түхеэрэлгэнүүдтэй асари ехэ комплекс юм. Түрүүшын үедэ эндэ сүүдхэ бүри 2 мянган тонно шулуун нүүрһэн малтагдаха, харин хоёр жэл үнгэрхэдэ 4 мянган тонно хүрэтэр абтадаг болохоор хараалагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Молодогвардейская» шахтын газаада түхэл.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ТҮХЕЭРЭЛГЫН ШЭДИ

Репортаж

Үглөөгүүр жабар тооһоржо байһан аад, Үдын һүүлээр бага зэргэ бууража, үбэлэй наран һулахан элшээ элбэгээр сасана. Арбузова гэжэ газарта оршодог эхэ хонидой отарын ахалагша хонишон Владимир Шодоров хонидоо уһалаад, үбһэтэй хашаа соонь оруулһаар хурьгадай байра тээшэ яаралтай гэшхэлбэ. Орожо ерэхэдэнь Софья һамганиинь Максим Георгий хүбүүдтэйгээ һүниндөө гараһан нарай хурьгадаа амалуулан хүхүүлжэ тухагүй байба.

— Хэды хонин хурьгалааб?

— Арбан хоёр байна. Мүнөөдэр хорёодтоо дүтэлхэнь ха, — гээд Максим хүбүүниинь, харюусана.

Эгээл энэ үедэ хурьгадай байрын сэнтэжэ мүльһэтэшэнхэй үүдэн абяатайгаар нээгдэжэ, газааһаа хүршэ—Булагай отарын ахалагша хонишон Бадмажап Очиров орожо ерэбэ.

— Сайн, энэ ямар холоһоо манай ниишэ зорижо ерэбэ гээшэбта? — гэжэ отарын эзэн Владимир айлшанаа угтан байба.

— Нүхэ-аар, бишни ехэл тугардажа байнаб. Нёдондо зундаа ороһон хура бороогой, ехэ үерэй нилээд тухашаруулһаниинь багадажа, мүнөө хони хурьгадаймнай байра соо уһан лэбшэжэ зүдэрөөхэеэ һанана. Тиигээд лэ энэ аюулһаа гарасалдахын тула танай байрын хурьгадай түхеэрэлгэ, электрокалориферна пеэшэниинетнай харахаяа ерээб. Танайхидал адли юумэ хээгүй һаа, тухашархаяа байнабди. Мүнөө энэ хүйтэндэ хаана зөөхэбши? — гэбэ Бадмажап Очиров.

— Зай, яахаб, харыт даа. Уһа лэбшэдэг газарта яһала таарамжатай, — гээд, Владимир Шодоров айлшанаа хурьгадайнгаа байра соогуур дахуулан, шэнэ түхеэрэлгэеэ тайлбарилан хөөрэнэ.

Арбузовай отарын хонишод хурьгадайнгаа байрын тэгэн дунда электрокалориферна пеэшэн тодхоод, тэрээндээ уһа бүлэдэг станциин түмэр хоолойнуудые залгажа, 0,7—1,0 метр үндэртэйгөөр хурьгадайнгаа таһалганууд дээрэ зохёожо һуулгаа. Тиихэдээ калориферһаа үлеэгдэһэн дулаан агаарай нарай хурьгадай таһалга руу нэгэ жэгдээр һурьежэ байхын тула хоолойнуудынь доодо таладаа олон нүхэ һүбэтэй. Тиигэжэ хурьгадайнь байрын бүхы хуһамагууд электрокалориферай ашаар жэгдэ дулаасуулагдана.

Дороһоо шииг нойтоной нэбтэржэ, хурьгадай дэбдихэрэй норохогүйн тула байрынгаа хоёр ханаар газарһаа 15—20 сантиметр үндэртэйгөөр. 1,5 метр үргэнтэйгөөр хуурай модоор шала хэһэн байна. Энэ шала дээрэ саада захаарнь томо хурьгадаа, харин наагуурнь һая гараһан нарайшуулаа эхэтэйнь хамта байлгана. Хэрбээ хонидой олоороо хурьгалбалнь, эхэ болоһон хурьгадаа модон шалагүй уужам таһалгада оруулжа, тэрэ хуһамаг соонь хаалтануудые зохёожо, жаахан клеткэнүүдые түхеэрдэг заншалтай. Иигэжэ электрокалориферай үлеэһэн халуун агаараар дулаасуулагдадаг шалатай таһалга соо нарай хурьгадта аятай. Хоёрдохёор, дороһоо шииг нойтоной нэбтэрхэгүй модон шалатай таһалга соо нарай хурьгад хүйтэ абажа, элдэбын үбшэн тахалда нэрбүүлэгдэнэгүй.

Айлшалан ерэһэн Бадмажап Очиров байра соохи түхеэрэлгэнүүдыень ехэл анхаралтайгаар хараһанайнгаа удаа Владимир Шодоровто хандан:

— Юрэдөө, барагтайл юумэн ха даа. Үглөөдэрһөөл калорифераа тодхожо, шала хэхэ болоо,—гэбэ.

Үнэхөөрөөшье, тэрэ байра соо ороходо дулаан, хуурайшье, аргагүй зохид байгаа һэн. Отарын хонишод электрокалориферна пеэшэнэз гол түлэб үдэрынь хүдэлгэдэг гуримтай. Үдэшэндөө хонидой ороходо болюулдаг байба.

Байгша ондо дурсагдагша отарада ажалладаг хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга түлжүүлхэ түсэбтэй юм. Нёдондо эндэхид харууһалхаар даажа абаһан 600 эхэ хониндөө 510 хурьга үхэл гарзагүйгөөр, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ, ногоон дээрэ гаргаһан бэлэй.

Мүнөө жэл хониднай тамирлаг байжа, хурьгадаа ядамаггүй садхаана. Үсэгэлдэрэйхитэйгөө хамта 120-ёод хурьгатай болоообди. Үрэжүүлгэеэ намартаа өөһэдөө үнгэргөө һэмди. Хаража ажаглахада, хониднай искусственна үрэжүүлгынгээ ёһоор хурьгалжал байна. Иигээд лэ гэнтэл олошорхо ёһотой, — гэжэ ах
нишон Владимир Шодо

Энэ нүхэрнай даа
отарадаа гэр бүлөөрөө
Хоёр хүбүүниинь
дунда һургуули түгэс
нишон болоһон юм. М
эхэтэйгээ хамта гурбу
гадые абажа түл

— Шэнэ байрада
юм гү. үбэлжэлгэмнай
һайн үнгэржэ байна.
жээлшье хүсэд хүрэхөө
данхай. Саашадаа яма
салдахамнай үшөө мэ
Хабарай хахир ү
ута. Энэ сагаан һара
ехээр хүйтэрөөгүй һаа
һэн, — гэжэ Софья
һанаһанаа дэлгэн мэдүү

— Тиимэ, тиимэ.
һаань, абаһан уялга,
түсэбнай дүүргэгдэхэл
— гээд, отарын эзэн
Шодоров тараха дээрэ
дуулаа бэлэй.

Вл. ЖИГЖ
манай түсхай

Сэлэнгын аймаг,
Ленинэй нэрэмжэтэ

...амархан, али бухы юумэндэ ...зобоонгүй, дура зоргон ... ябаха бухы арга боломжо ... бии һэн. Тиихэдэ эжы аба ...шье пенсидэ гараадүй, хү... байгаа. Аханарынь, эгэшэнэ... зоотехнигээр, фельдшерээр, ... шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ, ...р, врачаар, юрын хүдэлмэри... ажалладаг, дүүнэрыншье аха ...сай болонхойнууд ябаа. Сэхынь ..., Ларисын хүлые газарта ...гүй абажа ябаха, хэрэгтэй ... бэелүүлхэ, юугээршье ду..., ядаангүй зориһон тээшэнь ...ха хүнүүд олон һэн.

ерэдэг лэ даа. Эдэ залуушуулые мэргэжэлтэй болгохо, һургаха тусхай комисси хүдэлдэг. Тэрээндэ коммунистнууд үнинэй хүдэлмэришэд, элдэб тухэлэй мэргэжэлтэд ородог. Тэдэнэй туһаламжаар лэ заводой богоһо алхаашад түрүүшынтээ алхам хэжэ эхилдэг гээшэ, — гэжэ авиационно заводой партюмой секретарь нүхэр Бондаренко хөөрөө һэн. — Тэдэ олоороо ерэдэг. Хүрэһөөр хэнинь ямар хүн бэ гэжэ илгаруулхагүйш даа. Хүдэлжэ эхилхэдэнь лэ мэдэхэ болохош. Тиигэжэ Ларисашье бэеэ харуулһан байха.. Нэгэтэ суг хүдэлдэг мастерынь Маханчее-

...ДАЙ ҺУНГАМАЛНУУД

ХАРЮУСАЛГА

...өөрөөшье номдоо бэрхэ һу... байгаа. Наймадахи классаа ... дунда һургуулида орохо, ... тэрэнээ түгэсхэхэдөө дуратай ...удтаа ошоно ааб даа, Советскэ ... ямаршье город шэлэхэдэнь ... гэлсэдэг байгаа.

... нэгэтэ зун, наймадахиие ... байтараа, түрэлхидтөө иигэ... Лариса хэлэбэ ха:

— Нүхэд, битнай заводто хүдэл...

— Юу?!

— Юун гэбэбши даа, дахин дабтал...

— Заводто хүдэлхэмни гэнэб. ...ээр һургуулидамнай Улаан... самолёт бүтээлгын заводой за... хүдэлмэришэдтэй уулзалга бо... ...дэнээр ябаһайб гэжэ һанааб.

— Теэд мэргэжэлгүй ха юмши! — ... эжынь гараа дэлгэбэ.

— Һураха, мэргэжэлтэй болохо ... бии гэлсэнэ. — Лариса өөрын... ...оихаар бэшэ. Үсэд зангыень, ... һанаа һаа, тэрэнээ бэелүү... ...дөө болидоггүйень мэдэхэ ...идэйнь нэгэн:

— ...йса бодожо үзөө хүн гүш даа?

... асууба ха.

— ...одожо үзөө хадаа шиидээ хүн ... даа!

... ...ураханa РСФСР-эй габьяа..., пенсидэ гараха болоһон ...ий Михайлович Маханчеевэй ... гэмээгүйхэн болошобо ха. ... өөр өөрынгөө бодолдо ... Иимэ харюусалгатай са... ...хэдэ, ямар нэгэн шиидхэбэри ... сагай болоходо бүлынхидынь ... үгэ харадаг. Мүнөөшье ...дынь, хэршье эрдэмтэй, мэр...эй, бэеэ даанги болобошье, ... хэлэхые хүлеэшэбэд.

— Ларисые эрдэм хэхэ бэшэ ха ... һанадаг һэм. Теэд ондоо ... шэлэбэ ха юм даа. Юумээр ... ажал хэжэ эхилбэ бэшэ, һайн ... заводто ошохонь гээшэ. ... мэдэхэ болоо гүбэ, — гэһэн ... үгэнүүд дуулдаба. — Хэрэгтэй ...һаань, туһална аабзабди даа. ... орогүй хаяхагүй юм, ... Мүнөө сагташни эрдэмгүй ... бэшэ болонхой гээшэ. Теэд ... эхилхэдээ өөрөө мэдэнэ ааб... даа...

...анай баяр хабарай дулаа...

вае шэрдэлгын цехтэ маляраар хүдэлхыень эльгээхэмни, мэргэжэлээ олоо, шадаха гээ бэлэй. Иимэ түргэн саг соо бэеэ даажа хүдэлхөөр болоо гэхэдээ юун гэнэ гээшэб гэжэ бидэ директортэй хөөрэлдөөшье һаа, үнинэй коммунистын, түрүү мастерай хэлэжэ байхада зүбшөөгөө һэмди. Тиигэжэ директор тусхай приказаар Ларисые шэрдэлгын цехэй хүдэлмэришэн болгоо һэн...

Авиационно заводой шэрдэлгын цех юун гээшэб гэжэ богонихоноор хэлэхэ дуран хүрэнэ. Энэмнай самолёдуудай частьнуудта элдэб үнгэ оруулдаг газар гээшэ. Хүнэгтэй шэрэ, биирэ бариһан хүнүүдые харахагүйш. Шэрдэгшэдэй техникэ, түрүү технологи, техническэ эстетикэ гэхэ мэтэ үгэнүүд удхаараа эндэ бэелэнхэй. Шэрэ самолёдой һөөргөө заводто заһабарида ерэтэр хобхорхогүй, үнгөө бууража муудахагүй ёһотой. Тэрэнэй хажуугаар үшөө гоё һайханаар, хүнэй нюдэндэ уринаар харагдаха ёһотой. Наранай гэрэлдэ элдэб үнгөөр яларан, сэдьхэлдэ тиимэ нэгэ урма баяр түрүүлһэн эдэ «агаарай хүлэгүүдые» харахада ямар гоё байдаг бэ, түргэн унаад, ниидэхэ дуран хүрэдэг бэшэ гү? Эгээл иимэ зориг хүсэл түрүүлдэг ажалда Лариса мүнөөшье хүдэлһөөр.

— Тэрэ гэһээр разряднишье ехэ болоо, олзомнишье һайжараа юм ааб даа. Теэд эрмэлзэлни энэ ганса бэшэ юм. Хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуули дүүргээб. Технологическа институтда заочноор орооб. Партиин гэшүүн болохо гэжэ бэлдэжэ байнаб,—гэжэ һаяхан бидэнтэй уулзахадаа хэлэхэдэнь, түрэлхид тухайнь асуубабди. —Абамнай пенсидэ гараа, эжымнай минии хойноһоо һанаагаа зобохоо болинхой ааб даа. Яруунаһаа, «Комсомольский» совхозһоо город, бидэндээ зөөжэ ерээ,—гэбэ. — Сүлөөгүйшэг болоогдоол даа. Дугаржап Дашиевай Хозеэн рольдо дуулахыень шагнаха

гэжэ институтдаа ошонгүй театр ерэшэбэб. Бизеэн хүгжэмдэ ехэ дуратайб, «Кармен» минии дуратай оперо...

Бидэ гансата бодолгото болоо һэмди. Хори гаража ябаһан залуу үетэнэймнай ажал хэрэг, эршэ зориг, сэдьхэлэйнь баялиг урдамнай харагдажа байгаа ха юм. «Мүнөөнэйш залуушуул бидэндэ хаанаһаа хүрэхэб даа! Наадаха, болоходоол бэрхэ...» — гэжэ хэлэдэг зарим хүнүүдтэ: «Болигты! Өөһэдөө залуудаа эдээндэ адляар ябаагүй хадаал хусалдана гээшэд. Ажалай хүнгые, бэеын амарые бэдэржэ, гүээ унжуулхадаа ехэ юумэ туйлаһан, бараг хүнүүд болообди гэжэ эндүүрнэ ха юм та даа!» — гэжэ харюусаха дуран хүрэдэг. Энээхэн үедэ нүхэр Бондаренкын хэлэһэн иимэнүүд үгэ һанагдаадхёо бэлэй: «Минии бодоходо залуу үетэмнай гол түлэб ниитынгээ хэрэгтэ ехэнхи сагаа зорюудаг болошоол даа. Хубиин хэрэг, үмсын байдал, гэр бараан, эд зөөри тэдэнэй һанаа ехэ зобоодоггүй. Һайн хүдэлөөл һаа, зон нүхэдтэйл ябаа һаа, эдэ бүгэдын өөрөө ерэхые ойлгодог шэнги. Тиимэһээ түбхын түрүүн лэ, жэшээнь, манай залуушуул завод тухайгаа, бухы Буряадайнгаа, гүрэн түрынгөө ажал хэрэг тухай бододог».

Нээрээшье тиимэл даа. Буряадай АССР-эй Верховно Советдэ үнгэрэгшэ зун болоогшо һунгалта энээниие гэршэлнэ. Республикымнай предприятинуудай, колхоз совхозуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, ажалшад, алба хаагшад, бүхы олониитэмнай депутадуудта кандидадуудаар залуушуулые олоор дэбжүүлээ һэн. Һаяхан Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай хоёрдохи сесси дээрэ һуухадамнай энэ ехэ элеэр харагдаа һэн.

Депутадуудтай хамта Ларисашье республикынгаа арадай ажахые шэнэ табан жэлэй туршада хүгжөөхэ түсэбүүдые баталалсажа һуугаа бэлэй.

— Эдэ түсэбүүдтэй бидэ депутадууд уридшалан танилсаа һэмди. Одоол мэдэхэгүй юумэеэ мэдэдэг болооб даа. Ямар ехэ ажал хэгдэдэг юм гээшэб. Булта тиигээд арад зоной аша туһада зорюулагданхай! — гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

Сэдьхэл бодолой гүнһөө гараһан эдэ үгэнүүдые дуулахадаа бидэ:

— Лариса, ши Буряадайнгаа ажалшадай зорилготой танилсабаш. Эдэ түсэбүүд шамда ямар мэдэрэл түрүүлнэб? — гэжэ асуубабди.

— Харюусалга! — гэһэн харюу дуулдаа һэн.

Ондоо үгэнүүдые энэ басаганай хэлэхэгүй байһандань этигээ һэмди. Залуу үетэнэймнай түлөөлэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат ажахын түсэбүүдэй саг болзор соогоо дүүргэгдэхын түлөө ганса һанаагаа зобоногүй, арад зонойнгоо олгоһон найдалай урда, коммунизмын агууехэ хэрэгэй үмэнэ харюусалгатай байһанаа мэдэнэ бшуу.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

ЗҮҮН ЗҮГЭЙ АЖАЛШАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ХУРАЛДААН

(Алас-Дурнын ажалшадай нэгэдэхи съездын болоһоор 50 жэлэй ойдо)

Национальна-сүлөөрэлгын хүдэлөөе, Ази түбиин оронуудай коммунис залуу организацинуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ Коммунис Интернационал, тэрэниие байгуулагша В. И. Ленин ехэ һаналаа табидаг байһан юм. Капиталис оронуудай хүдэлмэришэн ангиин, колони ба колони шахуу оронуудай арад зоной национально-сүлөөрэлгын революционно тэмсэлые нэгэдүүлэн ябуулха гэһэн ленинскэ сурталые үндэһэ болгон, коминтерн эдэ оронуудтай харилсаагаа эрхилдэг байһан гээшэ. Коминтернын II, III, IV конгрессүүд дээрэ национально-колониальна асуудал гол шухала һуури эзэлдэг байһан юм. Коминтернын гүйсэдхэхэ комитет, манай парти хадаа хорёод онуудта зүүн зүгэй оронуудай коммунистнуудтай, ажалшадай түлөөлэгшэнэртэй хэдэ хэдэн съезднүүд болон зүблөөнүүдые үнгэргэһэн байгаа. Тэдэнэй нэгэн хадаа 1922 оной январь, февраль һарануудта Москвада болоһон зүүн зүгэй оронуудай коммунис болон революционно организацинуудай түрүүшын съезд байһан юм.

Хитадай, Корейн, Японой, Монголой, Буряадай, Хальмагай, Явын коммунис залуу партинууд болон организацинуудай национально-демократическа партинууд ба бүлэгүүдэй, профсоюзуудай, залуушуулай эмхинүүдэй түлөөлэгшэд — хамтадаа 144 хүн энэ съездэ хабаадаа һэн. Буряад оронһоо 8 делегат байлсаа. Ямар зон хабаадааб гэжэ хараха болоо һаа, һонирхолтой: 25 хүдэлмэришэд, 46 таряашад, 46 интеллигенци (теэд таряашад уг гарбалтайбди гэжэ заанхай). 62-ынь коммунис, 15-ниинь национальна партинуудта хабаатан, 26 партийна бэшэшүүл. Ингээд ерэхэдээ делегадуудай хахадынь шахуу коммунистнууд, хүдэлмэришэд, таряашадай түлөөлэгшэд байба. Тиимэһээ эдэнэр съездын хүдэлмэридэ ехэ нүлөөлһэниинь элитэ.

Съездын хүндэтэ түрүүлэгшэнэрэй нэгэнээр В. И. Ленин һунгагдаа һэн. Съездын президиумдэ элитэ революционернүүд, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагша Белакун, Сен Катаяма гэгшэд байгаа. Б. Шумяцкий съездын секретаряар һунгагдаа һэн.

ВЦИК-эй түрүүлэгшэ М. И. Калинин, мүн бүхы делегацинуудай түлөөлэгшэд съездые амаршалаа. Манай хэтын уг зорилгодо, газар дэлхэй дээрэ нэгэ нэгэеэ мүлжэхөө болихо гэһэн бүхы ажалшадай хүсэл зорилго туйлаха хэрэгтэмнай тус съезд дүтэлүүлхэ байха даа — гээд М. И. Калининай үгэеэ дүүргэхэдэнь, делегадууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаа һэн.

Улас түрын байдал тухайда, гүрэн гүрэнүүдэй делегацинуудай түлөөлэгшэнэрэй элидхэлнүүд, национально-колониальна асуудалда коммунистнуудай хараа бодол тухай, национально-революционно партинуудтай харилсаа тогтоохо тухай элидхэлнүүд съезд дээрэ шагнагдаа һэн. Съездын түгэсхэлэй документ олдоогүй аад, халагламаар агша.

Алас-Дурнын коммунис бүхы хүсэнүүдые батаар нэгэдүүлхэ, тиихэтээ хамта Алас-Дурнын арадуудай национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлые арад түмэнэй аша туһада, дэлхэйн социальна революциин аша туһада хэрэглэхэ гээшэ шухала — гээд Б. Шумяцкий съездын нээлгэндэ зорюулагдаһан статья соогоо бэшэһэн байдаг.

Хубисхалша гол шухала хүсэнүүдые: дэлхэй дээрэ түрүүшын пролетарска гүрэнэй, хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөе, дарлагданги арад түмэнэй национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе — эдээниие нэгэдүүлхэ гэһэн Ленинскэ суртал бодолые хүтэлбэри болгон съезд ажаллаа һэн. Иимэ бата бэхи нэгэдэл болбол империализмда эсэргүү тэмсэлые амжалта түгэс дүүргэжэ шадаха хүсэн мүн гэжэ үгэ хэлэһэн делегадууд тэмдэглээ бэлэй. Ажалша арадай сүлөөрхэ тон зүб замые Совет Росси заажа үгөө гэжэ Монгол ороной бэеэ даанги нэгэ жэлэй байдалһаа элирбэ, манай зам дагагты, — гээд Монголой делегат мэдүүлээ һэн. III интернационалай ударидалга доро капиталис оронуудай революционно хүдэлөөе национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнтэй нягтаар нэгэдүүлхэ гэһэн бодомжые Корейн, Хитадай, Явын түлөөлэгшэд дэмжээ һэн.

Тиин гэхэдэнь, хүгжэнги капиталис оронуудай революционно пролетариадые национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ зүрюулэн хэһэн Зиновьевой мэдүүлгэ зүһэ буруугаар соностоо бэлэй. Тингэхэ зуураа национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе гол шухалада тоолодог һэн. Маогой туһамаршадай мүнөө хэлэдэгтэл тон адляар пролетариадай хубилан ондоо боложо байһан тухайда, колони ба колони шахуу арад түмэнэй тэмсэлые эгээл шухала дээрэ тоолоһон хараа бодол баримталаа бэлэй.

Совет Россин зүгһөө, хүгжэнги капиталис оронуудай пролетариадай зүгһөө туһаламжа, тэдхэмжын үзүүлэгдээ гээшэ һаа, өөһэд өөһэдынгөө оронуудай социалис замаар хүгжэжэ болохо байһан тухай хэдэн делегацинуудай түлөөлэгшэд хэлээ һэн. Ингэхэдээ капиталис хүгжэлтын шата алад гараад, социализмда орохо арга боломжонууд тухай ленинскэ сурталдай өөһэдынгөө оронуудта бэелүүлэгдэхэ аргатай байһые мэдэрээ гээшэ һааб даа «Хитад, Корей, Монгол оронуудай промышленностьгүй байһанда хэн зэмэтэйб даа. Эдэнэр хэдэн шатануудые яагаад алад һүрэбэ гээшэб», — гээд Зиновьев мэдүүлээ һэн, Урдань гээгдэнги байһан оронуудай, арад түмэнэй капиталис бэшэ замаар хүгжэхэ арга зам тухайда ленинскэ сурталда, Коминтернын II Конгрессэй хамтын шиидхэбэринүүдтэ эсэргүү үгэ үшөө 1922 оной эхеэр Зиновьев хэлэжэ байһан байна.

Коммунис залуу организацинуудай суртал бодолой талаар нэгэдэхэ, революционно тэмсэлэй зүб хараа шугам, арга зам тодорхойлхо, национально-демократическа партинууд болон бүлэгүүдтэ ямараар хандаха, хүгжэнги оронуудай пролетариадай дарлагданги арад түмэнэй национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнтэй хубисхалша холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэнь Алас-Дурнын ажалшадай түлөөлэгшэдэй түрүүшын съезд ехэ туһа нэмэри болоһон юм гээшэ.

Б. МИТУПОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

ИВАНОВА ВАЛЕНТИНА ЕЛУПОВНА МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ КАЛИНОВКА ТОСХОНОЙ ЭДЕЭ ХООЛОЙ МАГАЗИНДА ХҮДЭЛЖЭ ЭХИЛҺЭЭР ТИИМЭШЬЕ ҮНИ БЭШЭ. ЗҮГӨӨР ТЭРЭНИИЕ БЭРХЭ, ҺАЙН ЗАНТАЙ, НАЛГАЙ УРИН НАЙМААЛАГША ГЭЖЭ НЮТАГАЙХИДЫНЬ МАГТАДАГ БОЛОНХОЙ. ЭНЭ МАГАЗИН 1971 ОНОЙНГОО ТҮСЭБЫЕ 101 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭЭ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Е. ИВАНОВА АЖАЛ ДЭЭРЭЭ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АВТОБУСТОЙ БАЙГААД — ЯБАГААР...

Зэдын аймагай «Мир» колхоз экономикынгаа талаар бэхижэһэн ажахынуудай нэгэн юм. Элдэб техникэ, машинааршье һайн, ажалдаа габшагай хүдэлмэрилэгшэдтэй. Хоёр-гурбан жэлэй саада тээ колхознигуудайнгаа дурадхалаар энэ ажахы автобус худалдажа абаһан байна. Энэнь алишье талаараа һайн гээшэ аабза.

Суббото, воскресени бүхэндэ колхозой автобус Зэлтэр, Дээдэ-Бургалтай хүрэтэр һурагшадые зөөдэг. Дулаан, зөөлэн һуудалтай автобусто һуугаад ябахада ямаршье хүнэй досоо баярлангүй яахаб? Һурагшадта колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй иигэжэ анхаралаа табиһандань колхознигууд — түрэлхид, мүн үхибүүд баяр баясхалантай байдаг.

Гэхэтэй хамта тэрэ автобус муугаар ашаглагдана гэжэ һанамаар. Ушарынь юуб гэбэл, суббото, воскресениин үдэрнүүдтэ үхибүүдые иишэ тиишэнь зөөгөөд, бусад үдэрнүүдтэ энэ тэрэ гэжэ хэлэхээр юумэ хэдэггүй, миил байдаг. Үгышье һаа, ондоо тээшээ ошоһон байдаг юм.

Колхозой түб һууринда ямар нэгэн хэрэгээр ерээд, Зэлтэр гү, али Дээдэ-Бургалтайдаа бусаха гээшэнь тон бэрхэ болошодог ушар дайралдадаг. «Азагүй» һаа, ашаанай машинада бэлэхэнээр һуухагүйш. Тиимэһээ ехэнхидээ хүнүүд өөрынгөө «хоёр зээрдын» хүсэ шадалые мэдэдэг байха юм.

Тиимэһээ колхозой автобусые үдэр бүри ядахадаа нэгэ дахин Дээдэ-Бургалтай, Зэлтэр тосхонуудта ябуулхада ядаг юм гэһэн асуудал колхознигуудай дунда гараһаар үнинэй. Тиихэдэ неделидээ нэгэ гү, али хоёр дахин Петропавловкадашье эльгээдэг болоходо яахаб? Неделиин үдэр бүридэ автобусой маршрудай таарамжатай гурим табяад, зүбөөр, бултанда туһатайгаар ашаглабал ехэл һайн байха һэн гэжэ һанагдана.

Тус аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой автобус үдэрэй гуримтай, үглөө үдэшэнь ажалшадаа аймагайнгаа түб Петропавловкада абаашадаг, асардаг, отделенинүүдэй хоорондо саг үргэлжэ ябажа байдаг юм. Хүршэнэрэйнгөө һайн жэшээ даган, автобус ашаглаха талаар дүршэлыень халан абажа, өөһэдынгөө автобусые зүбөөр, бултанда туһатайгаар ашагладаг болохо бэзэ гэжэ «Мир» колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ найдамаар.

В. БАИНОВ.

Эрхимүүдэй нэгэн

Нина Васильевна Нагаева Зырянск тосхоной ажалшадай дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй юм. Тэрэ хэдэн жэлэй туршада тосхондохи магазиндаа наймаалагшаар ажаллажа ябахадаа, нютагайнгаа ажалшадай дунда этигэмжэ найдабарида хүртэһэн байна. Мүнөө Нина Васильевна январь һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэнхэй наймаалагшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэһэн Нина Васильевна тосхонойнгоо ажалшадай захиһан эд бараа саг соонь асаржа үгэдэг, нүүдэл наймаа эмхидхэдэг байһаараа онсо шалгарна.

П. ХАЛТАНОВ.
Прибайкалиин аймаг.

Телевизортэй аад...

Үнгэрөөшэ жэлэй ноябрь һарада Зэдын аймагай колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд телевизор хараха арга боломжотой боложо, ехэтэ баярлаһан юм. Гунзан хадын эгээл үндэртэ телевизионно ретранслятор тодхогдоһон байгаа. Тиигээд аймагай ажалшад телевизорнүүдые олоор худалдажа абаа һэн.

Мүнөө Доодо-Бургалтайн олохон айлнуудай гэр соо томо томо телевизорнүүд табигданхай. Теэд эдэ телевизорнүүдэй экрануудта зурагууд бараг һайнаар харагдаашье һаа, һулаар, ойлгосогүйгөөр дуугардаг байха юм. Иимэ муугаар дуугардаг телевизор харахадаа харагшад заримдаа уруу дуруу болошодог. Түргөөр заһабарилха гэхэдэ, тэрэниие мэдэхэ мастер байхагүй. Ядахадаа газаада антеннэ зүбөөр тодхохо хүн олдодоггүй. Тиимэһээ худалдан абтаһан телевизорнүүднай миин лэ гэрэй гоёолто болоод байна гэхэдэ алдуу болохогүй ха.

Аймагай ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай хүтэлбэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудые хараадаа абажа, таараха хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найданабди.

Д-Д. БАДМАЕВ.

ҺАЙНДЭРНҮҮДЭЭ ЮУГЭЭР УГТАХАМНАЙБ?

хизаар ороноо шэнжэлгын музейн, соёл-гэгээрэлэй училищиин шэнэ байшангууд баригдаха.

Хажуугаарнь колхоз, совхозуудай, ондоо зургаануудай гаргашаар клубай, ниитын болон хүүгэдэй библиотекын 115 байшан баригдахаар хараалагдаһан.

Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, соёлой, искусствын эмхи зургаануудай материальна үндэһэ һайжаруулха хүдэлмэри һураггүй үргэдэхэ байна.

Гэбэшье клубуудай, соёлой байшангуудай, библиотекэнүүдэй, һуралсалай болон искусствын эмхи зургаануудай хүдэлмэриин эгээл шухала зорилго юун бэ гэбэл, уран зохёолой, уран бүтээлэй гол удхын шанарые дээшэлүүлхэ, совет арадай габьяа магтан дуулаһан шэнэ зохёол олоор бии болгохо хэрэгтэй байна бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ литература, искусствын ажал ябуулагшад яһала һонин зохёолнуудые бэшээ, бүтээлнүүдые байгуулаа. И Калашниковай «Разрыв-трава» гэжэ романиие, Н. Дамдиновай «Ленин — минии багша», Д. Жалсараевай «Баатар тухай домог» гэһэн поэмэнүүдые, Р. Белоглазовагай «Мойһоной үнгэ» гэжэ романиие, Б. Ямпиловай «Шэдитэ нюуса» гэжэ оперые, Д. Аюшеевэй, Ж. Батуевай симфоническа зохёолнуудые, А. Казанскиин, А. Тиминэй, Д. Дугаровай, Г. Павловай, А. Сахаровскаягай уран зурагуудые эндэ дурдахада боломоор.

Театрнуудай коллектив, буряад филармони һүүлэй үедэ репертуараа эрид һайжаруулхын тула яһала оролдолго гаргана. Оперо, баледэй, ород болон буряад драмын театрнуудай сценэ дээрэ классигуудай зохёолнуудһаа гадна, мүнөөнэй байдалые, совет арадай тэмсэлые, шэнэ хүнэй бүрилдэн хатуужаһые, манай орондо ленинскэ үзэл бодолой илан мандаһые үнэн зүбөөр харуулһан зүжэгүүд табигдана бшуу. Театральна һүүлэй хоёр жэлэй туршада табигдаһан олон зүжэг энэ хэлээшыемнай гэршэлхэ юм

Оперо, баледэй театрай сценэ дээрэ Хренниковэй «Шуурган соогуур», Фроловой «Энхэ-Булад баатар», Ямпиловай «Шэдитэ нюуса», Вердиин «Аида» гэһэн оперонууд» Хачатурянай «Спартак», Глазуновой «Раймонда» гэһэн баледүүд табигдана. Харин буряад драмын театрта Шагжинай «Тангариг», Дамдиновай «Илалтын дархашуул», Айтматовай «Улаахан пулаадтай уляангирхамни», залуу драматург Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэһэн зүжэгүүд харагшадай анхарал татана. Тиихэдэ ород драмын театрта Поповой «Бүлэ», Шолоховой «Хахалагдаһан газар», Горькиин «Мещангууд» гэһэн зүжэгүүд амжалтатайгаар табигдажа байнхай.

Һүүлэй үедэ манай композиторнууд яһала эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байнхай. Ямпиловай бэшэһэн «Шэдитэ нюуса» гэжэ оперо Улаан Үдэдэ амжалтатайгаар табигдахаһаа гадна, Москвагай хүүгэдэй хүгжэмтэ театрта табигдахаар абтаа. Мүнөө Бау Ямпилов түрүүшын буряад революционер Цыремпил Ранжуровай ажал ябуулга тухай домоглоһон оперо бэшэжэ байна. Композитор Д. Аюшеев «Сагаан хатан» гэжэ оперын клавира тушаажа үрдеэ һэн. Һаяхан Буряадай композиторнуудай холбооной, оперо, баледэй театрай уран һайханай соведэй хамтын зүблөөн дээрэ тэрэ оперо зүбшэн хэлсэгдээ.

Ж. Батуевай зохёоһон «Геройнуудта алдар» гэһэн симфоническа поэмые һаяар шагнахабди. Тэрэ поэмэ соогоо композитор Советскэ Союзай Герой, полковник В. Б. Борсоевой дайшалхы баатаршалгые магтан дуулаа.

Үнгэрһэн жэлнүүдтэ хэдэн олон выставкэнүүд боложо, Буряадай уран зураашад эдэбхитэйгээр хабаадаа. Уран зурагай, графикын, скульптурын, театрай шэмэглэлэй зүйлнүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Бухэроссиин, Бухэсоюзна выставкэнүүдтэ ёһото һууриня олоо һэн. Мүн баһа Монголдо эмхидхэгдэһэн совет искусствын выставкэдэ Буряадай уран зураашадай бүтээлнүүд табигдаһан байха.

Ажалшадай үзэл сурталай болон эстетическэ хүмүүжүүлгын түлөө харюусалгатай байһанаа литература, искусствын ажал ябуулагшад һайн мэдэнэ. Партиин XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор хэжэ байһан юумэеэ дахин дахин шүүмжэлэнгеэр хаража үзэхэ, мүнөөнэй ажабайдалые алишье талаһаань шэнжэлхэ, манай Эхэ ороной баялигые улам арьбадхадаг хүнүүдтэй хододоо холбоотой байха зорилго уран зохёолшодой, хүгжэмшэдэй, зураашадай, зохёохы ажалтай интеллигенциин үмэнэ табигдана СССР-эй болон Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн баярта үдэрнүүдэй дүтэлжэ байһан үедэ мүнөөнэй темэдэ ёһотой һайн, гүнзэгы удхатай зохёол бүтээхэ талаар шанга эрилтэ табигдана бшуу. Ойн баярта зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгада уран зохёолшод, зураашад хабаадаха, тэрээнһээ гадна хүгжэмшэд, театрай коллективүүд бүхэроссиин, бүхэсоюзна конкурсдо, харалгада, выставкэдэ оролсохо.

Жэшээнь, Буряадай уран зураашад «СССР — манай Эхэ орон» (1972) гэһэн бүхэсоюзна выставкэдэ өөһэдынгөө бүтээлнүүдые харуулха. Мүн баһа «Түрэл орон доторнай», «Совет Росси» гэһэн бүхэроссиин выставкэнүүдтэ заатагүй хабаадаха юм ааб даа. Гадна РСФСР-эй залуу уран зураашадай выставкэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Буряадай АССР-эй бии болгогдоһоор 50 жэлэй гүйсэхэ үдэрые угтуулан, манай республикын театрнуудта ородой болон хилын саанахи классигуудай, буряад авторнуудай зохёолнуудые зүжэглэн табиха түсэб бии.

Тодорхойлбол, Ранжуров тухай зохёоһон Б. Ямпиловай оперо, Ж. Батуевай «Гэсэр» гэжэ шэнээр заһагдаһан балет табигдаха юм. «Байгал» ансамбль концертын хоёр шэнэ программа бэлдэхэ. Хүдөө нютагуудта литература, искусствын үдэрнүүд урда мэтээр үнгэргэгдэхэ. Мүн баһа Улаан-Үдэдэ хүдөө аймагуудай үдэрнүүдшье үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Буряад орон тухай дуунай конкурс соносхогдохо. 1973 оной зун Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран зурагай выставкэ эмхидхэгдэхэ. Республикын ойн баярые угтуулан тусхай альбом, гарай бэлэгэй зүйлнүүд гаргагдаха гээшэ.

«Социалис Буряадай 50 жэл» гэһэн ута хэмжээнэй, документальна фильм байгуулхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Мүн баһа богони хэмжээнэй хэдэн фильм, тэрэ тоодо Буряадай искусство тухай документальна кино буулгагдаха ёһотой.

Бальна хатар гүйсэдхэгшэдэй, уран һайханай агитбригадануудай, соёлой ниитын эмхидхэлшэдэй республиканска харалга, арадай театрнуудай, драмколлективүүдэй долоон хоног, өөһэдөө һайн дураараа кино буулгагшадай фильмүүдэй харалга, республиканска фотовыставкэ, арадай дундаһаа ургаһан уран зураашадай, уран гартанай бүтээлнүүдэй выставкэ гэхэ мэтын хэмжээ ябуулганууд хараалагдана.

Буряад драмын театрай репертуар баяжуулха зорилготойгоор нютагай 14 уран зохёолшодтой, драматургнуудтай Соёлой министерство хэлсээ баталаа. Буряад драмын театрай урда харюусалгатай зорилго табигдана гээшэ. Тогтоогдоһоорнь 40 жэл мүнөө жэлдэ гүйсэхэнь. Монголой арадай республикада гастрольдо ошохо ёһотой.

1972 ондо хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмүүдэй Бухэроссиин харалга болохо. Түгэсхэлэйнь концерт 1973 оной зун Москвада болохоор хараалагданхай.

Үнэниинь хэлэхэдэ, Буряадай соёлой болон искусствын эмхи зургаануудай урда нилээн ехэ харюусалгатай зорилго табигдаад байна гээшэ ааб даа.

О. ДАМБАЕВ,
Соёлой министерствын искусствын таһагай инспектор.

ТАШКЕНТ. Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй «Бахор» гэжэ арадай хатарай ансамбль СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан концертын шэнэ программа табиба. Мүнөө тус ансамбль Украинын городуудаар аяншалхаяа бэлдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Бахор» ансамблиин хатаршад узбек хатар гүйсэдхэжэ байна. ТАСС-ай фотохронико.

БАЯРТА УУЛЗАЛГА

Олимпиин үбэлэй XI нааданда хабаадалсаһан манай бүлэг спортсменүүд Эхэ ороноо февралиин 15-да бусажа ерэбэ. «Ил-62» түхэлэй агаарай онгосын үүдэнэй нээгдэхэдэ, эгээн түрүүлэн Ирина Роднина Алексей Уланов хоёр гаража ерэнэ.

Олимпиин нааданда хабаадалсажа ерэһэн эрхим спортсменүүдээ угтахаар Москвагай ажалшад Шереметьевэ аэропортдо олоороо сугларһан байна. Спортын бүлгэмүүдэй олон тоото тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэропортын байшан бүри гоё һайханаар үзэгдэнэ. «Саппорын геройнуудта амар мэндэ!» гэһэн үгэнүүд холоһоо харагдана.

Моссоведэй гүйсэдкомой секретарь А. М. Пегов митинг нээхэдээ, Олимпиин нааданuудта амжалта туйлаһан чемпионуудые москвагайхидай зүрһөө халуунаар амаршална.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедэй түрүүлэгшэ С. П. Павлов харюугай үгэ хэлээ.

— Бидэнэр, москвагайхид, таанадайнгаа хойноһоо һанаагаа табижа, амжалтаартнай омогорхожо байгаабди,—гэжэ үгэ хэлэһэн хүдэлмэришэн Игорь Пирогов мэдүүлээ.

Удаань спортсменүүд Вячеслав Веденин, Галина Кулакова, барилдаашан Виктор Игумнов үгэ хэлэһэн байна.

СССР-эй хоккейн суглуулагдамал команда Эхэ ороноо үшөө ерээдүй. Эдэнэр Токиодо нүхэр ёһоной хэдэн наада үнгэргэхэ юм.

(ТАСС).

ГУШАН ЖЭЛ МОНГОЛ ОРОНДО

Хэрбээ хэн нэгэн үбшэлжэ, аргалуулангүйгөөр эдэгэжэ шадахагүй болоо һаа, оронһоо бодонгүйгөөр хэбтэжэ, эмшын туһые хүлеэхэ ёһотой болодог. Энэ ушарта дары хүрэжэ ерэһэн эмшэн хүн хэды ехэ найдал асаржа, үбшэн хүнэй, тэрэнэй гэр бүлын болон дүтынхидэй зүрхэ сэдьхэлые баяр золой элшээр дулаасуулна гээшэб. Эмшэн гээшэ хүнэй үбшые гүнзэгырүүлэнгүй, доронь саража үгы хэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые шууд бэелүүлхэһээ гадна, ямаршье үбшэнэй бии болохогүйгөөр эрхэ байдал тогтоохын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, үе наһаа зорюулжа ябанад шуу.

Эмшэн Евдокия Васильевна Шехина мүнөө 67 наһатай, гүрэнэй тэдхэмжэдэ гаранхай. Тэрэ эхэ, эсэгэһээ багадаа үншэрһэн, айл зонойнгоо үргэмжөөр 17 наһа гүйсэдхэдөө Хүбсэгэл аймагай Хадхал тосхондо ажаһуудаг ород наймааша-баян Мамонтовай гэрэйнь зараса болоно ошоһон намтартай.

Зүгөөр тэрэнэй наһанда гэнтэ ехэ хубилалта болоо. Тэрэ жэл монгол арадай хубисхал илажа, баяд ноёдоо усадхажа ороо. Баян наймааша Мамонтовшье Монголһоо Росси руу тэрьедэхэ гэжэ байтараа залуу басаган Евдокия Шехинагай «гэмээр» баригдаһан байха юм. Ушарынь гэхэдэ, залуушье һаа, Евдокия тэрэ үедэ Монголдо байһан ород хубисхалшадай талада оролсошоһон байгаа.

Тиигэһээр удангүй аяар Баруун Монголой Уляастай хотын түбэй больницада тудажа, эмшэнэй дэргэдэ хүдэлэлсэжэ эхилһэн байха юм. Тэрэ үсын Монголдо эмшэнэй туһаламжа тон ехэ хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ ааб даа.

Арадай засагай тогтожо, арад зоной бүхы шэнэ ажабайдалай үндэһэ һуури шэнээр табижа эхилхэ гээшэ туйлай хүндэ хэрэг бэлэй. Энээн тухай мүнөө Евдокия Васильевна дурсаха зуураа:

— Больницын байрын гэр хэды таарамжагүй һэм, мүн бүхы түхеэрэлгэ болон медикаментшье ехэ хомор һэн, гэбэшье бидэ ород эмшэнэр өөһэдынгөө эрэлхэг ударидагша, монгол дотор суута болоһон эмшэн Немоновой хүтэлбэри доро хүндэ хүшэр бэрхэшээлнүүдые дабажа гарадаг һэмди. Харин тэрэ хайрата эсэгэ мэтэ нүхэрнай 1921 ондо Ара-Хангайн Тарһалан гэдэг газарта Монголой сэрэгшэ Содномын отрядтай хамта ябалсажа, нютагай ангиин дайсад, буһалгаашадые усадхажа ябалсатараа, баатарай үхэлөөр унаа һэн. Мүнхэрһэн тэрэ газартань монгол нүхэдтэйгөө хамта шулуун үндэр хүшөө бодхоо һэмди. Удаань Монголой Хубисхалша намын болон Захиргаанай дээдэ газарай шиидхэбэреэр Ара-Хангайн аймагай Сэсэрлиг хотын түбэй больницые Немоновой нэрэмжэтэ болгоо һэн,— гээд хөөрэнэ.

Тус больницада Евдокия Васильевна 1930 он болотор ажаллаад, Улаан-Баатар хотын түбэй больницада эльгээгдэһэн байна.

Е. В. Шехина маршал Чойбалсан, Монголой Арадай Республикын, Дээдын захиргаанай газарай түрүүлэгшэ Бум-Цэнд болон Монголой бусадшье хүтэлбэрилэгшэд, элитэ ехэ ажал ябуулагшадые эмнэн аргалжа, тэдэнэй бэеын элүүрэй түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдожо ябаһан байха юм.

Олон тоото монгол хүнүүдые эмшэн болгон һургажа, үнэтэ баян дүй дүршэлөө дамжуулан үгөө. Энээнийе гэршэлһэн иимэ нэгэ баримта дурдажа болохоор юм: операционно-хирургическа таһагта Евдокия Васильевнагай хажууда саг үргэлжэ 60—80 оюунтан эмшэд мэргэжэлэй туршалга гаража байдаг һэн. Тэдэнэй олонхинь мүнөө Монгол орон дотороо элитэ мэдээжэ эмшэд болоо. Ешин Хорло, Гыпылма гэдэг Монголой Арадай Республикын габьяата эмшэнийе дуулаа, мэдээгүй хүнүүд гэжэ Монгол соо үгы шахуу. Евдокия Васильевнагай хажууда һуража, мэргэжэжэ гараагүй эмшэн гэжэ Монгол дотор мүн лэ үгы шахуу байха.

Үбшэн хүнэй ами наһа абархын түлөө хэды олон нойргүй һүнинүүд үнгэргэгдэжэ, Монголой зоной элүүр энхын түлөөдэ үнэтэ наһанайнгаа 30 жэлые зорюулха гээшэ үнэндөө баатарлиг габьяагай үрэ дүн мүн гээшэл даа.

Шэн габьяата ажалыень тэмдэглэжэ, Монголой Арадай Республикын засагай газарһаа үгтэһэн маршал Чойбалсанай гар табилгатай Хүндэлэлэй грамотанууд болон олон тоото баярай бэшэгүүд мүнөө Евдокия Васильевнагай альбомоор дүүрэн шахуу гэхээр.

Евдокия Васильевнагай үбсүүе «Монголой Арадай Республикын 25 жэл», «Бидэ илав». «Шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнууд шэмэглэнэ.

Евдокия Васильевна Шехина мүнөө түрэл Түнхэнэйнгөө аймагай түб Хэрэн тосхондо бусажа ерэнхэй. Монгол оронийе минии хоёрдохи нютаг гэжэ нэрлэдэг.

Ш. БАИМИНОВ.

„БАЙГАЛ" АНСАМБЛЬ ЗАГАРАЙДА

Манай «Байгал» гэжэ дуу, хатарай ансамбль гансашье республика соогоо бэшэ, мүн орон доторoo мэдээжэ, суутай болонхой. Ансамблиин артистнарай концертдэ хүн зон хододоо олоороо сугларжа, ехэ һонирхон харадаг юм. Мүнөө «Байгал» ансамблиин артистнар республикынгаа мэдээжэ уран зохёолшод, уран зураашад болон искусство, литературын бэшэшье хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта Загарайн аймагаар ябажа, Буряадай литература, искусствын үдэрнүүдтэ хабаадалсан, ажалша зоной урда һонирхолтой концертнүүдые табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Байгал» ансамблиин артистнар хатар наада гүйсэдхэжэ байна.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

SPORT Спорт LE SPORT

ОЛООРОО ХАБААДАБА

Саппорада болож дүүрэһэн Олимпиин нааданда зорюулагдаһан «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда санын мүрысөөн гол һуури эзэлбэ. Жэшээнь, профсоюзна болон комсомолой санын урилдаанда Улаан-Үдэ хотын предприяти, эмхи зургаануудай олон команданууд түрүү һууриин түлөө хабаадалсаһан байна. Тиигэжэ энэ мүрысөөндэ 600-гаад хүн хабаадалсаба.

Эхэнэрнүүдэй дунда гурбан километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай түлөөлэгшын харуулһан саг бултанһаа һайн байжа, түрүү һуури эзэлбэ. Тиигэжэ эдэнэр командаараа эрхимлэжэ, «Спартак» бүлгэмэй дурасхаалта шанда хүртэһэн байна. Хоёрдохи һууриие трикотажна фабрикын коллектив эзэлээ.

Эрэшүүлэй дундаһаа мүн лэ мяха-консервын комбинадай санашад эрхим байба. Эдэнэр дүн хамтадань 5 километр зайе нэгэ час 22 минута 54 секунда соо гаталба. Удаадахи хоёр һууриие геологуудай, хэлхеэ холбооной управлениин санашадай команда эзэлээ.

Гурбан километртэ урилдаһан эхэнэр санашад сооһоо мяха-консервын комбинадай Валентина Крутиченко зайгаа 13 минута 20 секунда, нүгөөдэ—Зоя Кудинованъ — 13,30 секунда соо гаталһан. Эрэшүүлэй дундаһаа мяха-консервын комбинадай түлөөлэгшэ Казаков 5 километрые 16 минута 09 секунда соо гаталжа, командаяа түрүү һууриде гаргалсаа бшуу.

Хойто үдэрынь техникум, училищинуудай һурагшад урилдаанда гараба. Эндэ басагадай дундаһаа тоо бүридхэл болон механизациин техникумэй һурагша Галина Зайцева зайгаа 12 минута 32 секунда соо гаталжа эр... лээ.

Мүн һургуулинуудай ... үнгэргэгдэһэн санын урилд... да 35, 50-дахи һургуулиин ... манданuудай дунда шанга т... даан болоо. Хэдэхэн мин... туршада үргэлжэлһэн урилд... 35-дахи һургуулиин ком... минута шахуу сагаар фин... түрүүлэн хүрэжэ, эрхим... байна. Илангаяа һурагшадай ... да үнгэргэгдэһэн урилдаанда ... дахи һургуулиин 9-дэхи клас... һурагша Анатолий Царьков ... дан солбон байба.

Һүүлшын үдэр эхэнэр, ... шүүлэй дунда дахинаа шанга ... лалдаан болоо. Эндэ мяха-ко... вын комбинадай спортсмен... Зоя Кудинова, Анатолий Хле... ков гэгшэд шуран бэрхэ сан... байһаараа онсо шалгарба.

Н. ИВАНОВ.

«ЗАБАЙКАЛЕЦ» ЭРХИМЛЭЭ

«Спартак» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда үшөө нэгэ һонирхолтой мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр спортсменүүд волейболоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэһэн байгаа.

Нааданда ямар команданууд, ямар спортсменүүд хабаадалсааб гэхэдэ, команда бүхэн 36 наһанһаа дээшэ үнинэй спортсменүүдһээ бүридэһэн байна. Тиигэжэ мүрысөөндэ гараһан спортсменүүдэй дунда урдандаа суглуулагдамал командада оруулагдажа, республикынгаа нэрэ солые холо ойгуур хамгаалжа ябагшад олон байба. Тэдэнэй дунда Тютрин, Селаев, Крупский, Гусев, Медведев, Имидеев, Олзоев гэгшэдэй наадажа байхые харахада һонин байба. Мүнөө ЛВРЗ-гэй спортын клубай гэшүүн Андриян Иванович Олзоев 59, нүгөөдэнь —«Динамо» бүлгэмэй Александр Степанович Имидеев 58 наһатайшье һаа, волейболой мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһаар.

Жээрэб татаһанай ёһоор, ЛВРЗ-гэй спортын клубай волейболистнууд «Медик» бүлгэмэй командатай наадахаар гаража ерэбэ. Эндэ ЛВРЗ-гэй спортсменүүд 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүжэ гараба. Хоёрдохи ээлжээндэ гараһан «Спартак» бүлгэмэй команда «Динамо» бүлгэмэй волейболистнуудые мүн лэ 2:0 тоотойгоор шүүһэн байгаа.

Түгэсхэлэй нааданда хабаадалсахын тула командануудай хоорондо шанга тулалдаан болоо. Эндэ «Забайкалец» клубай спортсменүүд «Спартак», ЛВРЗ-гэй команда «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүдые шүүжэ, һүүлшын уулзалгада наадаха болобо.

Наадан бүхэнөө һайн добтолго, хамгаалгатайгаар үнгэрг... шададаг «Забайкалец» клу... спортсменүүд түгэсхэлэй на... дээрэ ЛВРЗ-гэй командые ... тоотойгоор шүүжэ гараа.

Мүрысөөндэ түрүү һуури э... һэн «Забайкалец» клубай ком... да «Спартак» бүлгэмэй ду... хаалта бэлэг, грамотануу... шагнагдаба.

И. НИКОЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: волейбол... нууд наадажа байна.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ХИЛЫН Саанаһаа РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

Э. ПАПАИОННАУГАЙ ЭЛИДХЭЛ

НИКОЗИ. (ТАСС). Мүнөө Кипрт эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан хорото үгэсэлгэ Кипртэ хуули бусэ зэбсэгтэ бүлэгүүдые бии болгохо, правительствые хүсөөр унагааха заналта хэхэ, национальна гвардиин складуудһаа олон тоото буу зэбсэг хулуун абаха, президент Макариоста Афинын сэрэгэй правительствын ното эльгээхэ ябуулгануудһаа бүридэнэ гэжэ Кипрэй Ажалшан арадай түрүү үзэлтэ партиин (АКЭЛ) генеральна секретарь Э. Папаионнаугай элидхэл дотор хэлэгдэнэ. АКЭЛ-эй ЦК-гай Центральна шалгалтын комиссиин пленум дээрэ тэрэ иигэжэ мэдүүлээ.

Афинын ното Кипрэй дотоодын хэрэгүүдтэ убайгүйгөөр хамаархаһан ябуулга байхаһаа гадна, мүн киприот арадай сүлөөтэ байдалда халдан добтолһон, Кипрэй дотоодын асуудалнуудаар саашадаа хэгдэхэ хэлсээнүүдтэ Кипрэй правительствын хараа бодолые һуларуулха һанаатай ябадал мүн гэжэ генеральна секретарь тусхайлан тэмдэглэбэ.

Кипрэй полици ба правительствада национальна гвардие зүрчшүүлхэ оролдолго хүсэлэлгэ гаргагдажа байна. Энэнь улад зоной дунда хюдалдаа үүдхэхэ аюул бии болгоно. Национальна гварди, полици, тэрэшэлэн гүрэнэй бусад ямаршье албан гүрэнэй, Кипрэй хуулита правительствын мэдэлдэ байна гэжэ Э. Папаионнау хэлэбэ.

Кипрые абарха нэгэл арга бии. Энэмнай юуб гэхэдэ, 1968 оной президентскэ һунгалтын үеэр арад зоной һайшааһан хараа бодолые үндэһэ болгон, ороной бүхы патриотическа хүсэнүүдэй нэгэдэл ба харилсаа холбоо хангаха ябадал болоно гэжэ Э. Папаионнау тусхайлан тэмдэглээ.

КИПРТЭ АЮУЛ ТОХЁОЛДОНХОЙ

Кипртэхи оршон байдал бүри шахардуу боложо байна. Грек офицернүүдэй ударидалга доро байһан национальна гварди «түгэс бэлэн болгогдонхой» гэһэн мэдээсэлнүүд Никозиһоо абтана. Кипрэй ниислэл шадархи хэдэ хэдэн районуудта танкнууд ба артиллери тодхогдоо. Макариосай правительствые унагааха зорилготой хорото үгэсэлгын нюуса бүлэгүүд гааранхай. Кипрэй Республикын дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха һэдэлгэ Грециин засагаархидай зүгһөө гаргагдаһанай удаа иимэ хёмороото байдал тохёолдоо. Грециин полковнигууд февралиин 11-дэ Кипртэ ультиматум табиһаниинь мэдээжэ. Тэрэнь тус республикын сүлөөтэ эрхэ усадхаха, гадаадын зонхилолгодо орохыень Макариосай правительствые баадхаха гэһэн уг зорилготой.

Гэхэтэй хамта, иимэ ушар баримтада адаглагшад анхарал хандуулна: Кипрэй правительствые хашаха, киприодууд-грегүүдэй ба турогуудай хоорондо хёмороо үүдхэхэ, тиин Кипрэй бэеэ даанги гүрэн түрын байдалые эсэсэй эсэстэ усадхаха гэһэн Грециин полковнигуудай һэдэлгэнүүд Дундада далайн зүүн хубидахи байдал шахардуу болгохо гэжэ үнинһөө хойшо һэдэдэг НАТО-гой ба Пентагоной зүбшөөлөөр, дэмжэлгээр хэгдэнэ.

Ю. КОРНИЛОВ. (ТАСС).

ВАШИНГТОН. **Капитолиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн дайнда эсэргүү демонстраци. Тус демонстраци «Эхэнэрнүүд! Эб найрамдалай түлөө тэмсэгты!» гэһэн организациин үүсхэлээр зарлагдаһан байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: демонстрацида хабаадагшад.

ТАСС-ай фотохронико.

Эрид шууд ябуулга хэхэ эриалтэнүүд

ЛАГОС. (ТАСС). «Африкын арадуудай хорото дайсан байһанаа Англи өөрынгөө ябуулгануудаар гэршэлэн тодоруулаа», —гэжэ Нигериин «Дейли экспресс» газетэ бэшэнэ.—Консерваторнуудай правительство ООН-ой Аюулгүйн Соведэй Аддис-Абебэдэхи һаяын сесси дээрэ хүшөөлэлтэ хэжэ, бэеэ даанги Африкада харша гэмтэ ябадал дахин гаргаа».

Аддис-Абебэдэ Англиин баримталһан хараа бодол хадаа тэрэнэй политикые, тайлбарилан хэлэбэл, Родезидэхи хархис ёһо гурим удаанаар үлөөхэ зорилготой хэлсээ Солсберитэй баталһанайнь уг удхые африканецуудай балшыса хараха арга олгохо зэргэтэй гэжэ тэндэхи «Ренессанс» газетэ тэмдэглэнэ.

Зимбабвиин дарлагдаһан арадые сүлөөрүүлхын тула английска шэнэ түхэлэй колонизаторнуудта эсэргүү эрид шууд ябуулга хэхыень газетэнүүд Африкын арадуудые уряална.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

НЬЮ-ЙОРК (ТАСС). Питсбургын (Пенсильвани штат) засагаархид түрмын харуулшадай мүрдэлгэ хюдалга буруушаагшадые — тэндэхи түрмэдэ һуугшадые хэрзэгы шэрүүнээр хэһээн мүрдэбэ. Зүндөө болоһон буһалгаае дарахын тула түрмын надзирательнууд ба городой полициинхид булталаа шахуу элсүүлэгдээ. Эдэнэр Аттикын алууршадай жэшээе халан абажа, түрмэдэ һуугшадые зэрлиг бүдүүлигээр мүрдэбэ. Хаалтада байһан олон хүн хүндөөр шархатаа.

ГАВАНА. (ТАСС). Эквадорто гүрэнэй урбалта болобо. Пренса Латина агентствын Китоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, армиин командалагша бригадна генерал Гильдермо Родригес Лара түрүүтэй сэрэгэй бүлэг офицернүүд Эквадорой президент Хосе Веласко Ибарра гэгшые тушаалһаань буулгаа.

ДЕЛИ. (ТАСС). «Хүндэ хүшэр тэмсэлээр туйлагдаһан эрхэ сүлөөгөө хамгаалха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань ами наһаяашье үгэхэ ёһотойбди», — гэжэ Бангладешэй Арадай Республикын премьер-министр Муджибур Рахман оронойнгоо арад зондо радиогоор хандан үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Муджибур Рахман дайгаар һан даргагдаһан экономикоёо социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын аша туһада һэргээн бодхоохын ба һэльбэн шэнэдхэхын тула оролдолго хүсэлэлгэ гаргахыень оронойнгоо бүхы эрхэтэдые уряалба гэжэ ПТИ агентство Даккаһаа дамжуулба.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Урда Вьетнамай патриодуудай мэдэлдэ байдаг районуудта американ авиаци хэдэн зуун тонно бомбонуудые дахин хаяба. ЮПИ агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Андерсондохи (Гуам арал) американ сэрэгэй баазаһаа ниидэдэг «В-52» гэжэ стратегическэ бомбардировщигууд эдэ добтолгонуудта хабаадаһан байна.

НҮҮРҺЭШЭДЫЕ ДЭМЖЭЛГЫН ЖАГСААЛ

ЛОНДОН. ТАСС-ай корр. В. Василец иигэжэ дамжуулба:

Шахтёрнуудай бүгэдэ ниитын буһалгаае заатагүй дэмжэхэ эрилтэ парламентаринарай үмэнэ табихын тула февралиин 15-да Англиин парламентын хажууда хэдэн мянган ажалшад сугларба.

Горнягуудай национальна профсоюзуудай уряагаар Урда-Уэльсэй, Ноттингемширэй, Кентын ба Йоркширай шахтёрнууд Лондондо ерээ. Эдэнэр парламентын байшан тээшэ шэглэн, городой гол үйлсэнүүдээр олон километрэй туршада дабшахадаа, «Правительство гаража арилаг», «Консерваторнууд арилаг» гэжэ шангаар хашхаралдаа. Лондоной хэблэлшэд, машина бүтээгшэд, почтынхид, Англиин транспортна хүдэлмэришэдые нэгэдхэһэн эгээн ехэ профсоюзай гэшүүд шахтёрнуудтай ээм ээмээ ниилүүлэн дабшаба. Великобританиин Коммунис партиин Лондоной отделениин олохон түлөөлэгшэд улаан туг доро жагсан, демонстрацида гараа.

Полициин ябаган ба морито сагдаанарай зогсон гаргаһан коридор соогуур демонстрацинуудай колоннонууд хахад часай турша соо дабшажа, парламентын байшангай урдахи талмайгаар дүүрэн сугларба. Англиин премьер-министрэй албанай байшангай байдаг Даунинг-стрит тээшэ ошохо зам хаһагданхай байба.

Парламентын байшангай үбэртэ жагсаалшадай суглархадань, «Правительство гаража арилаг» гэһэн олон мянган хүнэй хашхаралдаан талмай дээгүүр дахин зэдэлээ. Горнягуудай түлөөлэгшэд ажалай түлөөһэ һайжаруулха тухай эрилтэнүүдээ Общинануудай палатын гэшүүдтэ дамжуулба.

Даб дээрэхи мэдээнүүдэй ёһоор, энэ жагсаалда 9 мянган хүн хабаадаа.

Хитын уряае буруушааба

ЛОНДОН. (ТАСС). Шахтёрнуудай национальна профсоюз ба Британиин тред-юнионуудай конгресс (БКТ) горнягуудай бүгэдэ ниитын буһалгаае арбитражна комисси байгуулагдатар болюулха гэһэн премьер-министр Хитын уряа буруушааба.

Буһалгаалан бодогшодто ехэ туһаламжа үзүүлхэ ба эдэнэй тэмсэл дэмжэһэн олониитын жагсаалнуудые эмхидхэхыень Англиин профсоюзуудые БКТ уряална.

Консерваторнуудые шүүмжэлэлэй галаар хайрана

ЛОНДОН. (ТАСС). Зургаан неделиин турша соо буһалгаалжа байгаа Англиин шахтернууд тушаа консерваторнуудай правительствын баримталдаг политика парламент дээрээ эрид шанга шүүмжэлэлдэ оробо. Энэ асуудалаар нэгэ үдэрэй туршада болоһон үгэ хэлэлгын үеэр Общинануудай палатадахи эсэргүү талын олохон түлөөлэгшэд —лейбористнууд, либералнууд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай шахтёрнуудай эрилтэ хангангүй, забастовко таһалдуулха гэһэн зорюутын һэдэлгэ гаргаа гэжэ правительствые гэмнэнэ. Юумэнэй үнэ сэнгэй орон дотор таһалгаряагүй хүндэржэ байн гэһээнь, промышленностиин бусад бүхы һалбаринуудтахи салин хүлһэ ахир бага зандань үлөөхэ зорилгоор иимэ юумэн хэгдэнэ гэжэ тэдэнэр онсолон тэмдэглэбэ.

США-да үдэр ерэхэ бүри зоной ажабайдал тулюурдана.

УРЯАЛГҮЙ АЙЛШАН

Американ профсоюзай газетэһээ абтаһан зураг.

ТАСС-ай фотохронико.

Ангиин тулалдаанууд улам шангадаһаар

ПАРИЖ. (ТАСС). **Италида стачкын хүдэлөөн замханагүй.** Бүгэдэ ниитын буһалгаан февралиин эхеэр Италиин ниислэлдэ түбэгтэй байдал тохёолдуулаа. Металлургнууд, түмэр замшад болон хүдөө ажахын хүдэлмэришэд буһалгаалжа байнхай. **ФРГ-гэй Баден-Вюртембергын металлургнуудай ехэ буһалгаан һаяхан дүүрэбэ.** Мүнөө Рурай ажалшадай тэмсэл дахинаа үргэдэжэ байна.

Испандахи байдал шахардуу зандаа. Эндэхи пролетариат өөһэдынгөө эрхын түлөө эрид нэтэрүүгээр тэмсэнэ. 1971 он һүүлэй 30 жэл соохи эгээн олон буһалгаатай жэл байгаа.

Франциdахи тэмсэл багахашье һуларнагүй. Ажалшадай социальна эрилтэнүүдые дэмжэһэн эндэхи олониитын жагсаалнууд һүүлэй үедэ болоо.

Мүнгэнэй үнын унаһанһаа, хүдэлмэригүйшүүлэй олошорһонһоо, ажалшадые монополинуудай бүри ехээр дарлажа мүлжэдэг болоһонһоо уламжалан, баруун оронуудтахи ангиин тэмсэл шэнэ хүсэтэйгөөр бадаржа байна.

Уласхоорондын конференци зарлагдахань

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Намиби тушаа уласхоорондын конференцидэ бэлдэхэ асуудал эндэ зүбшэлөөд тараһан зүблөөн хабаадагшадай нэгэ һаналтай байһые Намибиин арадууд сүлөө олохо, бэеэ дааһан байдалтай болохо ёһотой гээд мэдэрдэг байһыень элирхэйлээ,—гэжэ Баруун-Урда Африкадахи арадай эмхиин (СВАПО) түрүүлэгшэ Нуйома ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.

Намиби тухай асуудалаар байгша оной майн 26—28-да Брюссель хотодо зарлагдаха уласхоорондын конференци ЮАР-ай хархис ёһо гуримда эсэргүүсэн бодогшо арадуудай үнэн зүб тэмсэлдэ дэлхэйн олониитын анхарал хандуулха гэһэн гол зорилготой. СВАПО-гой түрүүлэгшэ Африкын арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ үнэн сэдьхэлэй туһаламжа үзүүлдэгэйнь түлөө Советскэ Союзда, бусад социалис оронуудта баяр баясхалан хүргэбэ.

ПРАВДА·БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһанда. «... гөөр ябуулхын түлөө» — ... шагша В. Хмелевой түрү... шэг. Республикын ажахы... та түл абалгын ябаса ... хөөрэһэн материалнууд. Т... ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «... биин хабаадалсалга» — Ф... гареевэй корреспонденци... Островскиин корреспонд... Нютаг нютагай һонинууд.

Гурбадахи хуудаһанда. ... шагшадай бэшэгүүд тухай ... рэһэн тусхай хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. ... нютагай һонинууд. Хилы... наһаа соносхолнууд.

СЭ ЭНХИР КРАН

«ОРБИТЫН» ПРОГРАМ...

17.40 — И. С. Турге... «Нахлебник» гэһэн фил... жэг. 19.30 — орон дотор... нин. 19.45 — «Снонязи маски» гэһэн документа... телевизионно фильм. 20.1... М. Анчаровай «День за д...» гэһэн теле-зүжэг. «Марты... четверг» гэһэн гурбадахи ... гынь харуулагдаха. 21.1... Ленинградай хүгжэмтэ ... диин театрай артистну... үдэшэ. 22.50 — телевиз... театрай зүжэг. 24.00 — «... мя» гэһэн һүүлэй һониной ... рамма.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр Буряад орон... бисхэр дээрэ үүлэтэйшэг ... саһан орохогүй. Баруун ... һоо һүлахаханаар һалхилха ... пература 15—20, Байгал ... Хяагтын аймагта 11—16 ... тын. Хурамхаанай аймагта ... 25, Улаан-Үдэ хотодо һүни ... 28—30, үдэртөө 16—18 г... хүйтэн байха.

Февралиин 19—20-до Б... орондо үүлэтэйшэг байба... саһан орохогүй. урда айма... та манаран тооһорхо. Тем... тура һүниндөө 31—36, А... Түнхэнэй, Захааминай ... гуудта һүниндөө — 37... үдэртөө — 18—23. хойто ... гуудта 23—28 градус г... болохоор хараалагдана.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонуу...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54..., приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—68..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64..., 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности..., строительства—61-35, советского строительства и быта—69..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ...формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маши... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-02320. Заказ №1...